

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, VASARIO – FEBRUARY 10, 2010 • Vol. CI Nr. 27

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-09-10

PERIODICALS

Čikaga, vasario 9 d. („Draugas“) – Vasario 5 d. „Alex Galleries“, Washington, DC atidaryta didžiulė šiuolaikinių lietuvių dailininkų vaizduojamoji paroda „Lietuviškas sezonas“. Parodoje 30 autorių rodo per 70 darbų. Parodą kartu su „Alex Galleries“ ruošė Vilniaus galerija „Arka“. Tai pirmoji tokia didelė paroda iš Lietuvos amerikiečių galerijoje Washington. Paroda tęsis iki kovo 31 d.

Parodos atidaryme dalyvavo Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir Meksikai Audrius Brūzga (d.), „Arkos“ galerijos direktorė grafikė Dovilė Tomkutė, dailininkas Saulius Valius.

Apie parodą plačiau skaitykite 10 psl.

„Draugo“ archyvo nuotr.

Prancūzijos ir Rusijos sandoris Lietuvai kelia nuostabą

Vilnius, vasario 8 d. (BNS) – Prancūzijos sandoris su Rusija dėl karo laivo pardavimo kelia nuostabą, pareiškė Lietuvos krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, kuri sakė ketinanti kelti šį klausimą NATO viduje.

„NATO šalys iki šiol nėra sudariusios sandorių, kad puolamojo pobūdžio ginkluotė būtų parduodama ne NATO šaliai, Rusijai. Manau, kad tai visai NATO svarbus klausimas ir

bandysime kalbėtis su partneriais“, – sakė R. Juknevičienė, laikinai einanti ir užsienio reikalų ministrės pareigas.

Prancūzija pranešė sutikusi parduoti modernų „Mistral“ klasės karo laivą Rusijai. Pranešta, kad Maskva iš viso norėtų pirkti keturis tokius modernius amfibinių puolimų laivus.

Karo laivo pardavimas – pirmasis atvejis, kai NATO narė parduoda tokio aukšto lygio technologiją Mask-

vai. Prancūzijos gynybos ministras Hevre Morin sakė, kad „Mistral“ pardavimas rodo, jog Rusija laikoma partnere Europos saugumo srityje.

Rusijos žiniasklaida pranešė, kad prezidentas Dmitrij Medvedev nusprendė nupirkti vieną „Mistral“ laivą iš Prancūzijos už 500–600 mln. eurų (1,7–2,1 mlrd. litų). Šis karo laivas gali plukdyti sraigtasparnius, tankus ir kitą karinę techniką. Tei-

giama, kad tokio laivo reikalingumas Rusijos ginkluotėje išryškėjo po 2008 m. vykusio trumpo Rusijos-Gruzijos karo.

Jei sandoris įvyks ir Maskva nupirks karo laivą iš NATO šalies, tai būtų pirmasis toks atvejis nuo Antrojo pasaulinio karo, nes Rusija nuolat pabrėžė, kad visą savo karinę techniką gamina pati.

Paaikškinimų iš Prancūzijos dar kartą paprašė ir Estija.

Patvirtinta naujos sudėties Europos Komisija

Strasbūras, vasario 9 d. (BNS) – Europos Parlamentas (EP) patvirtino naujos sudėties Europos Komisiją (EK), kurioje Lietuvos pasiūlytam Algirdui Šemetai numatytas mokesčių ir audito eurokomisaro portfelis.

Portugalų Jose Manuel Barroso vadovaujama Komisija oficialiai visus įgaliojimus gaus, kai bus gautas Europos Vadovų Tarybos pritarimas. Tuomet už naujų įstatymų siūlymą ir taikymą visoje Europos Sąjungoje atsisakinga EK pagaliau galės pradėti

darbą, nors beveik 4 mėnesiais ir atsilieka nuo numatytos darbotvarkės.

J. M. Barroso vadovaujama Komisija dirbs 5 metus. Jai bus suteikti platūs įgaliojimai prižiūrėti daugybę sričių: nuo pirkimų, įmonių susijungimo iki finansų rinkos reguliavimo, prekybos, ekonomikos ir valiutos klausimų.

Visos ES narės į EK yra delegavusios po vieną narį, kuris privalo ginti bendrai visos ES interesus. Buvusio Lietuvos finansų ministro A.

Šemetos kandidatūrą dalis europarlamentarų iš pradžių vertino kritiškai, bet vėliau politinių frakcijų vadovai pritarė A. Šemetos skyrimui eurokomisarų. Jis EK bus atsakingas už mokesčių, muitų sąjungos, audito ir kovos su sukčiavimu sritį.

Specialistai sako, kad A. Šemetai reikės stengtis pagerinti savo įvaizdį EP, nes dalis politikų pasipiktino jo nenoru diskutuoti kai kuriais jį iškeltais klausimais.

Užsienio organizacijos kviečiamos teikti paraiškas

Vilnius, vasario 9 d. (URM info) – Užsienio reikalų ministerija (URM) skelbia užsienio lietuvių organizacijų 2010 m. projektų atranką ir kviečia teikti projektų paraiškas. Konkursas vykdomas pagal Užsienio lietuvių organizacijų projektų rėmimo tvarkos aprašą.

Bus remiami užsienio lietuvių organizacijų, ugdymo ir kultūros įstaigų projektai, kuriais siekiama įtraukti užsienio lietuvius į Lietuvos politinį, visuomeninį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, stiprinti bendruome-

niškumą, plėtoti lituanistinį švietimą per šeštadienių/sekmadienių mokyklų veiklą, puoselėti lietuvišką kultūrą, remti užsienio lietuvių žiniasklaidą.

Projektus siūloma sieti su Lietuvai reikšmingomis sukaktimis – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 20-mečiu ir Žalgirio mūšio 600-osio mis metinėmis.

Didžiausia vienam projektui skiriama lėšų suma – 20,000 litų.

Projektų įgyvendinimo trukmė – iki 2010 m. gruodžio 31 d.

Užpildyta projekto paraiškos forma su joje nurodytais priedais turi būti pateikta iki 2010 m. kovo 31 d.

Projektų formas galite rasti Užsienio reikalų ministerijos adresu: <http://www.urm.lt/index.php?1943167788>.

Paraiška pateikiama elektroniniu paštu lietuviai@urm.lt ir paštu (originalas su parašais, 1 egz.) adresu: Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentui, J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. 2009 m. Skiltininkų kursai (p. 2, 8)
- Rusai spaudžia, lenkai šantažuoja (p. 3)
- R. Kriaučiūno skiltis (p. 3)
- Lietuvos karžygiai: gen. Plechavičius ir snaudžiantys istorikai (p. 4, 11)
- Tridienis su misionieriumi (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Prisiminimų dienoraštis be datų (2) (p. 8)
- Atsiminimai (163) (p. 9)
- Lietuviškas sezonas Washington, DC (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.51 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

2009 m. gruodžio 31 d. užsidiarius Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui, o jo veiklą, susijusią su užsienio lietuviais, perėmus po Užsienio reikalų ministerijos (URM) stogu įkurtam Užsienio lietuvių departamentui, spėlioju, ar šiais metais bus skelbiamas konkursas, remiantis užsienio lietuvių projektus. Pasirodo, kad bus ir skelbiama, ir remiama. URM parems užsienio lietuvių organizacijų ugdymo ir kultūros įstaigų projektus, skirtus įtraukti užsienio lietuvius į Lietuvos gyvenimą, plėtoti lit. švietimą, puoselėti lietuvišką kultūrą ir t.t. Projektus pateiksiantiems užsienio lietuviams patariama juos siėti su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 20-mečiu ir Žalgirio mūšio 600 metinėmis. Tad bent jau reikšmingoms sukaktims užsienio lietuviai gali tikėtis paramos iš Lietuvos. Tiesa, jie turi ilgai negalvoti ir paskubėti – paraiškos formos priimamos iki kovo 31 d.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Kursantai sustoję ratu susikryžiaavo rankomis. Kursantai turėjo dirbti kaip skiltyse, atkryžiuoti rankas, jų nepaleisdami, ir vėl atsistoti rate – „žmogaus mazgas“ .

2009 metų Skiltininkų kursai

DONATAS RAMANAUSKAS

Rugsėjo 19 ir 26 dienomis ir spalio 3 dieną Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, įvyko Skiltininkų kursai. Iš pradžių šiuos kursus buvo manyta rengti Dainavos stovykloje, Manchester, MI, bet į juos užsiregistravo labai mažai dalyvių ir beveik visi užsiregistravę buvo iš Čikagos apylinkės. Tad nenorėdami kursų atšaukti, organizatoriai nutarė juos surengti Lemonte.

Kursai buvo skiriami prityrusiems skautams(-ėms) ir jūrų skautams(-ėms) nuo 13 iki 17 metų amžiaus. Kursus organizavo sesė Audra Lintakienė ir brolis Donatas Ramanauskas. Jie į talką įtraukė 8 patarėjus, neseniai, rugpjūčio mėnesį, baigusius praktiškąją Gintaro ir Ažuolo vadovavimo mokyklos dalį Romuvos stovykloje: Rimvydą Šoliūną, Lianą Jokubauskaitę, Dainą Kielaitę, Dianą Ramanauskaitę, Rimą Lintakaitę, Aliciją Viktoraitę, Kristą Martinkaitę ir Joną Savicką.

Pirmoji sueiga, rugsėjo 19 d.

Pirmosios sueigos tema buvo skilties sistemos pagrindai: skilties

vardas, šūkis, skiltininko pareigos bei kitos pareigos skiltyje. Pirmiausia kursantai buvo paskirstyti į skiltis. Skilčių vardai parinkti iš paukščių šeimos. Sudarytos šios skiltys:

„Gaigalai“: Aleksas Jučas, Gilius Blinstrubas, Algis Marcinkevičius, Julija Lapp, Carina Ozers, Mykolas Saulis.

„Juodvarniai“: Jonas Majauskas, Mantas Naris, Rimas Baršketis, Vitas Jokubauskas, Aleksa Rugieniūtė, Dominic Paužuolis, Indre Hirt, Juozas Vodicka ir Lukas Gužys.

„Grifai“: Kovas Žygas, Sofia Mockaitis, Ieva Marcinkevičiūtė, Vidas Kulbis, Kovas Rugienius ir Justinas Bobinas.

„Albatrosai“: Žiema Šepetytė, Aistė Blaskevičiūtė, Paulius Siliūnas, Erikas Anužis ir Teriukas Petry.

„Papūgos“: Antanas Riškus, Kovas Kulbis, Vilius Černiauskas, Giedrė Poškutė, Milda Savickaitė ir Agnė Maksvytytė.

„Šarkos“: Matas Lapkus, Danielius Mockaitis, Chelsea Putriūtė, Miglė Gvildytė, Martynas Matutis, Erika Weir, Daumantė Kaveckaitė, Greta Bergmanaitė, Joris Malkevičius, Viktorija Stroputė ir Eglė Keturakytė.

Nukelta į 8 psl.

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto pranešimas

Kviečiame visas „Aušros vartų/Kernavės“ tunto seses bei tėvelius į tunto sueigą, kuri įvyks **š. m. vasario 20 d.**, šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Prašome seses dėvėti pilnas išeigines uniformas.

VISI Į NY SKAUTŲ KAZIUKO MUGĘ!

NY Lietuvių skautų sąjungos Kaziuko mugė įvyks **š. m. kovo 7 d.**, sekmadienį. Mugės atidarymas tuoj po 11:30 val. r. šv. Mišių Viešpaties Atsimainymo bažnyčios salėje (64-31 Perry Ave, Maspeth, NY 11378).

Bus žaidimai vaikams, loterija, lietuviškų gaminių, skanūs pietūs, veiks kavinė. Kviečiame pabendrauti ir pasilinksminėti skautiškoje dvasioje! Paremkite mūsų NY skautus!

Kaziuko mugė jau artėja

Skautai jau smarkiai dirba ir ruošiasi tradicinei Čikagos lietuvių skautų Kaziuko mugėi.

Pasižymėkite savo kalendoriuose, paskambinkite draugams, giminėms ir pažįstamiems.

Kaziuko mugė įvyks

š. m. kovo 14 d., sekmadienį,

Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Atvykite ir paremkite šią lietuvišką jaunimo organizaciją.

Detroito skautai kviečia į Kaziuko mugę

Detroito „Gabijos“ ir „Baltijos“ skaučių ir skautų tuntai ruošia savo tradicinę Kaziuko mugę **kovo 7 dieną**, sekmadienį, Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre.

Kviečiame visus, ne tik skautų šeimas, bet visą Detroito ir apylinkių visuomenę apsilankyti Kaziuko mugėje. Čia galėsite įsigyti įvairių rankdarbių, išbandyti laimę Velykinio stalo loterijoje, pažaisiti žaidimus. Bus gardžių lietuviško maisto patiekalų, skanių pyragų ir tortų. Smagiai praleisite popietę ir tuo pačiu paremsite Detroito skautes ir skautus.

Mugėje bus ir loterija. Jei kas norėtų paaukoti loterijai, būsimi laimikiai bus renkami parapijoje savaitgaliais vasario mėnesį.

Jei kas turėtų klausimų, galite skambinti tuntininkei Daivai Lukasiewicz tel.: 248-478-6885.

Iki pasimatymo!

Skiltininkų kursų dalyviai lygiuoja.

RUSAI SPAUDŽIA, LENKAI ŠANTAŽUOJA

INDRĖ MAKARAITYTĖ

Kalbų, kad lenkiškas susivienijimas „PKN Orlen” nori atsikratyti Lietuvoje prieš keletą metų iš Kremliaus sudoroto „Jukos” nusipirktos „Mažeikių naftos”, dabar pervadintos į „Orlen Lietuva” gamyklos, jau kuris laikas netrūksta. Lietuvos pareigūnai tikina manantys, kad jei tokį sprendimą lenkai ir priimtų, t.y. nutartų parduoti „Mažeikių naftą”, tai būtų krizės padarinys. Bet kalbos po truputį virsta tikrove.

Kad „Mažeikių nafta” į politiką sugrįš, kai įmonę įsigis tiesiogiai su Kremliumi susijusi kuri nors iš Rusijos energetikos gigantų, klausimas beveik nekyla.

Praėjusią savaitę Klaipėdos uoste buvo iškrautas benzina bendrovei „Lukoil Baltija” iš Švedijos atgabėnės tanklaivis. Terminale buvo išpumpuota 10 mln. litrų benzino.

Po tokio „Lukoil Baltija” žingsnio lenkai sunerimo – galimybė importuoti benzina per Lietuvos valstybei priklausančią naftos terminalą yra ženklas bendrovei, kad rinkoje stiprėja varžymasis ir lenkų gaminamos produkcijos kaina gali sumažėti.

Ir pradėjo šantažuoti atvirai. Jeigu Lietuva neparduoda „PKN Orlen” naftos terminalo „Klaipėdos nafta”, o nuspręsta – neparduoti, lenkai investicijų čia nebeplanuojantys ir greičiausiai bus priversti atsisakyti naftos perdirbimo gamyklos.

„Mažeikių nafta” esą lenkų susivienijimui niekada nebuvo svarbus dėl pelno. „PKN Orlen” visuomet pabrėžė, kad prieš tai bendrovei „Jukos” priklausiusi naftos perdirbimo bendrovė jiems yra strateginis pirkinys, siekiantis apsaugoti jų vyraujamas rinkas nuo varžovų. Šiai lenkų strategijai koją pakišo sunkmetis.

O sunkmečio apkarpytus pelnus

dar labiau mažina Rusijos bendrovių politika.

Spaudimas per degalų kainas yra tik vienas iš būdų.

Lobistai, siekiantys įtikinti lenkus tai padaryti kuo greičiau, dirba ir Rusijoje, ir Lietuvoje. Tiksliau, Lietuvoje veikia rusų pasamdyti vietos lobistai – lietuvių verslininkai.

Šalia bendrovės „Lukoil” susidomėjimą „Orlen Lietuva” rodo ir Rusijos dujų milžinė „Gazprom”, ir „Rosneft”. „Orlen Lietuva” verslo partneris Baibakov fondas, manoma, yra labiau susijęs su bendrove „Rosneft”. Tuo tarpu „Gazprom” rankos – brolių Mahomedov iš Dagestano valdoma investicinė kompanija „Summa”.

Dar kalbama, kad lenkus Rusijos įmonės spaudžia taip pat ir grąsinamos uždaryti remontui antrąją naftotiekio „Družba” atkarpą. Tai galbūt pakeltų degalų gamybos sąnaudas pačioje Lenkijos rinkoje.

Iš šios savaitės kalbų, sklindančių iš „PKN Orlen” stovyklos, atrodo, kad spaudimui lenkai pasiduoda. Nors dar prieš porą savaičių jų atstovas lankėsi pas energetikos ministrą Arvydą Sekmoką ir jį patikino, kad parduoti naftos perdirbimo gamyklos neketina.

Ar tikrai Lietuvai iš esmės jokio skirtumo, kas pirkėtų iš lenkų „Mažeikių naftą”?

Ekonomistai sako, kad „Mažeikių naftos” vaidmuo visuomet buvo pernelyg išpūstas ir politizuotas. Ją perdavus į privačias rankas, politika turėjo baigtis. Ir ji iš esmės baigėsi kaip tik tą akimirką, kai iš naftos perdirbimo gauti antpelniai nustojo būti pumpuojami į politiką.

Kad „Mažeikių nafta” į politiką sugrįš, kai įmonę įsigis tiesiogiai su Kremliumi susijusi kuri nors iš Rusijos energetikos gigančių, klausimas beveik nekyla.

Žinovai sako, kad tokio masto rusų kapitalo išikišimas gresia Lietuvai pavirsti antrąja Latvija. Estų saugumo specialistai Latviją jau įvardija kaip grėsmę jų šalies saugumui, nes Latvijos politinius sprendimus jau valdo Rusijos pakaitalas.

„Atgimimas”

Lietuvos tradicinių krikščioniškų religinių bendruomenių kreipimasis

Pastaruoju metu Lietuvos politinė gyvenimą papildė naujai įsikūrusi Krikščionių partija. Visuomeniniame, politiniame, viešajame gyvenime apstu įvairių įsikūrusių krikščioniškos minties bendrijų, organizacijų. Politiniame gyvenime jau daugelį metų veikia ir Krikščionių demokratų partija. Tuose pavadinimuose visuomet pabrėžiama tam tikra religinė arba grynai politinė pozicija bei įvardijamas veikiančios organizacijos tapatumas. Tačiau kai naudojama grynai bendrinė krikščionio sąvoka suprantame, kad tai visuomet apeliuojama į religinę, o ne į politinę tapatybę.

Lietuvoje gyvenantiems ir Dievo Žodį skelbiantiems Tradicinių krikščioniškų religinių bendruomenių ir bendrijų nariams kelia didžiulį susirūpinimą, kuomet matome, kaip neatsakingai ir nepagarbiai naudojamas mums visiems svarbus ir ypatingai

gai reikšmingas, visą mūsų gyvenimo, veiklos, apsisprendimo ir minties kryptį nusakančio bei religinį tapatumą įtvirtinančio krikščionio termino naudojimas.

Kiekvienoje religinėje bendruomenėje krikščionys save tapatina ir įvardija kaip esmiškai priklausančius Kristui, kalba ir liudija savo religinių bendruomenių vadovų siuntimu, veikia Bažnyčios vardu ir Jos įgaliojimu. Istorija liudija, kokia daugybė tikinčiųjų savo gyvybėmis sumokėjo už galimybę priklausyti Kristui ir savo gyvenimą derinti su Evangelijos Žinia.

Labai skaudu ir liūdna, kuomet šia tikrove, kaip priedanga, pasinaudoja tam tikros politinės minties grupelė žmonių, net nedrįstančių viešai išreikšti savo veiklos krypties, vertybių, aiškaus savęs įvardijimo Kristaus Asmens atžvilgiu, tikslų ir uždavinių.

Nukelta į 9 psl.

Valentino diena be rožių ir šokolado

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Valentino diena – vasario 14-toji – Vakarų pasaulyje garsėja kaip Meilės ir draugystės diena. Priimta tą dieną savo mylimajam ar mylimajai nupirkti šokolado, įteikti puokštę rožių ar kaip nors kitaip parodyti savo meilę. Aišku, prekybos pasaulis tokią dieną ne tik palaiko, bet ir skatina kuo daugiau pirkti, keistis dovanomis, sveikinimo atvirukais ir pan.

Ir aš, Šv. Valentino dienos proga, sveikinu visus skaitytojus, karštos meilės linkėdamas. Prisiminkime, kas dar slepiasi už rožių puokštės ar šokolado dėžutės. Atsakymas trumpas ir aiškus – meilė. Meilė ne tik mylimajam ar mylimajai, bet visiems, esantiems mūsų šeimose, draugų ratelyje, mūsų pasaulyje.

Noriu paminėti porą šiai progai tinkančių istorijų, nors gal jau ir girdėtų. Dvi iš jų papasakosiu pirmuoju asmeniu, nors tai ir ne mano paties istorijos.

Pradėjęs universiteto studijas, vienoje klasėje turėjau egzaminėlį. Kadangi buvau gerai pasiruošęs, neturėjau jokių sunkumų atsakydamas į užduotus klausimus. Tik paskutinis klausimas mane nustebino, nes profesorius norėjo žinoti mūsų patalpos šlavėjos vardą. Aš ją buvau matęs keletą kartų – ji buvo aukštoka, tamsių plaukų, apie 50 metų, bet kaip galėjau žinoti jos vardą? To paskutinio klausimo taip ir neatsakiau.

Prieš pamokai pasibaigiant, kitas studentas paklausė, ar atsakymas į paskutinį klausimą prisidės prie egzamino pažymio. „Taip, prisidės, – atsakė profesorius. – Savo karjerose jūs sutiksite daug žmonių. Jie visi yra svarbūs. Jiems priklauso jūsų dėmesys ir pagarba, nors jiems tik nusišypsotumėte ir ‘Labas!’ pasakytumėte.” Niekada neužmiršau šios pamokos. Jos vardas buvo Ona.

Antroje istorijoje randame dešimties metų berniuką, kuris užsuka į ledų parduotuvę nusipirkti ledų. Jau sėdint už stalo, padavėja jam atnešė stiklinę vandens. „Kiek kainuoja ledai su bananais?” „Penkiasdešimt centų”, – atsakė padavėja. Berniukas, ištraukęs savo rankutę iš kišenės, ėmė skaičiuoti turimus centus. „O kiek kainuotų tik vienas ledų kaušiu-kas?” – domėjosi jis toliau. „Trisdešimt penkis centus!”, – jau šiurkštokai atšovė padavėja. Berniukas vėl suskačiavo savo pinigėlius, po to užsisakė vieną kaušiu-ką ledų. Netrukus padavėja atnešė užsakytus ledus ir ant stalo paliko sąskaitą. Suvalgęs ledus, berniukas išeidamas susimokėjo ir dingo. Sugrįžusi patarnautoja pravirkto, pamačiusi, kad berniukas jai paliko dvi penkių centų monetas ir penkis centus arbatpinigių. Jis nepirko brangesnių ledų, nes norėjo patarnautojai palikti arbatpinigių.

Pagaliau paskutinė istorija. Prieš daugelį metų kaip savanoris dirbau ligoninėje ir susidraugavau su maža Elenute. Ji turėjo retą ir sunkią ligą. Vienintelė viltis buvo jos penkerių metų broliukas, kuris anksčiau tokią pat ligą turėjo, bet ją nugalėjo ir įgijo sėkmingą pasipriešinimą tai ligai. Daktaras Elenutės broliukui paaiškino ir jo paklausė, ar jis norėtų duoti savo kraujo sergančiai sesutei. „Taip, aš jai duosiu, kad išgelbėčiau jos gyvybę!”, – ilgai negalvodamas nusprendė penkiametis. Kraujo perpylimo metu prieš mūsų akis besišypsančios mergaitės žandukai atgijo, grįžo rausvumas. O berniuko veidas staiga surimtėjo, net pabalo, o jis drebančiu balsu daktaro paklausė: „Ar dabar aš pradėsiu tuoj pat mirti?” Būdamas jaunutis, jis iki galo nesuprato daktaro paaiškinimo ir galvojo, jog turėjo atiduoti savo gyvybę, kad išgelbėtų savo sesutę nuo mirties.

Daug kas yra girdėjęs apie Charles Schulz, vaikiškų karikatūrų ir animacinių filmų autorių. Ilgainiui jis sukūrė ir savo filosofiją. Ją Valentino dienos proga verta prisiminti. Pateiksiu keletą klausimų, į kuriuos atsakyti nereikia, o tik apie juos pagalvoti.

1. Išvardinkite penkis turtingiausius žmones pasaulyje.
2. Išvardinkite penkis paskutinius Heisman trofėjo laimėtojus.
3. Išvardinkite paskutinių penkių „Miss America” varžybų gražuoles.
4. Išvardinkite bent dešimtį Nobelio premijos laimėtojų.

Turbūt niekas neatsimename praeities laikraščių antraštėse matytų pavardžių, nors tai buvo garsiausios pavardės tų žmonių pasirinktoje sri-tyje. Plojimų neliko, medaliai nubluko, pasiekimai tapo pamiršti, gauti ti-tulai palaidoti kartu su savininkais.

Dar keletas klausimų:

1. Išvardinkite keletą mokytojų, kurie jums mokykloje nuoširdžiai pa-dėjo.
2. Išvardinkite tris draugus, kurie labai daug padėjo sunkią valandą.
3. Išvardinkite penkis žmones, kurie jus tikrai vertino.
4. Pagalvokite apie penkis žmones, su kuriais mėgstate kartu būti.

Šie klausimai buvo daug lengvesni, ar ne? Žmonės, turėję didžiausią įtaką mūsų gyvenime, paprastai nėra diplomuoti, garsiausi ar turtingiausi. Tačiau jie mumis rūpinosi ir mus mylėjo. Šv. Valentino dienos proga prisi-minkime juos. Jei jie dar tebėra tarp mūsų, jiems tai pasakykime. Tokiu pa-sidalijimu turbūt nei savo, nei kitų gyvenimo nesutrukinsime, o gal net prailginsime ir tikrai pradžiuginsime.

LIETUVOS KARŽYGLIAI: GEN. PLECHAVIČIUS IR SNAUDŽIANTYS ISTORIKAI

DONATAS JANUTA

Žemaitijoje 1919 m. pavasarį pasikinkęs vežimą dvejais arkliais, ūkininkas su keleiviu važiavo iš Ylakių į Židikus. Pravažiuojant Vizgaudžių eglyną, į važiuojančius pradėta šaudyti. Keleivis greitai išsiritė iš vežimo į griovį, atsisaukė ir numetė granatą į eglyną. Šaudymas aprimo. Bet granatos sprogdymas pabaidė arklius, kurie pradėjo nesuvaldomai bėgti. Keleivis pasivijo vežimą, išoko į jį, ir toliau, kaip niekur nieko, įvedė važio link Židikų.

Tas keleivis buvo 29 metų amžiaus Povilas Plechavičius, vėliau Lietuvos kariuomenės generolas. Jo vežėjas buvo mano senelis Petras Januta. Tokių susišaudymų nepriklausomybės pradžioje buvo ir daugiau. Pvz., Ylakiškis Šeputa, susižavėjęs bolševikų pažadais ir perėjęs į jų pusę, pakelyje į Seda sutiko važiuojantį užsilikusį vokiečių kareivį ir į jį šovė. Nepataikė. Vokietis turėjo kulkosvaidį ir paleidęs seriją šūvių nuskėlė Šeputos pakaušį. Po Šeputos laidotuvių žmonės ilgai kalbėjo apie nabašniką be pakaušio.

Mano giminaitė, buvusio prezidento Adamkaus dėdienė Liūda Adamkavičienė, pasakodavo, kaip Plechavičius 1918–1919 metais lėkdavo per Žemaitiją kaip aitvaras, vadovaudamas savo partizanų būriams. Mano seneliui Petriui, kuris tada buvo netoli 50 metų amžiaus ūkininkas, anksčiau ištarnavęs šešerius metus caro kariuomenėje, po kiek laiko nusibodo tokios pramogos važinėjant su Plechavičiumi. „Ne aš vienas toks ūkininkas su vežimu, – pasakė, – dabar kito eilė, savo atitarnavau.“ Ma-

no tėvas, Kazys Januta, pasakodavo, kad, kai vėliau ateidavo žinia iš miestelio, kad Plechavičių reikės pavežti, Petras, paslėpęs arklius, pasakodavo, kad bernai išvažiavę su arkliais.

* * *

Povilas Plechavičius gimė 1890 metų vasario 1 d. Bukončių viename, Židikų valsčiuje, Mažeikių apskrityje. Dvylikos vaikų šeimoje jis gimė antras. Maskvoje baigė gimnaziją ir kavalerijos karo mokyklą, kaip rusų kavalerijos karininkas dalyvavo Pirmajame pasauliniame kare kovose prieš vokiečius, austrus, vengrus ir turkus. Buvo 3 kartus sužeistas. Rusų revoliucijos metu kovojo prieš bolševikus.

1918 m. rudenį Plechavičius grįžo į Lietuvą ir su savo broliu Aleksandru suorganizavo žemaičių partizanų rinktinę. Vėl teko kovoti prieš bolševikus. Atsiėmus iš bolševikų Mažeikius, kovojo prieš bermontininkus. 1920 metais dalyvavo kovose prieš lenkus Seinuose ir kitur. Vėliau buvo pasiūstas į aukštų karininkų kursų Prahoje, Čekoslovakijoje. 1926 metais vadovavo Lietuvos valdžios perversmui, kuri nuvertė prezidentą Kazį Grinį, o prezidentu patatė Smetoną.

Nepriklausomą Lietuvą atkuriant 1918 metais, Lietuva neturėjo nei kariuomenės, nei policijos, nei izdo, iš ko samdyti. Padėtis krašte buvo chaotiška, vyravo anarchija. Vienu metu bolševikai buvo užėmę apie pusę Lietuvos. Kiekvienoje apylinkėje siautėjo plėšikai – vieni buvo rusų kariai, kiti vokiečių, tretieji – vietiniai nusikaltėliai. Vokiečių įgulos, pralai-

mėjusios karą, dar užsibuvo dalyje Lietuvos, bet į vidinę krašto tvarką retai kreipė dėmesį. O ten, kur buvo bolševikai, kuriems naudinga krašte sukelti neramumus, tai jie plėšikų ne tik nevaržė, bet dar ir kurstė, ir kartu plėšė. Plėšikai jautėsi drąsūs ir žmones žiauriai apvogdavo, kankino, žudė, sodybas degino. Ūkininkai bijodavo naktį užmigti.

Plechavičius, kartu kovodamas prieš bolševikus, pasižymėjo apvalant šiaurės Žemaitijos kampelį nuo siautėjusių plėšikų. Jis veikė savarankiškai, nes ryšių su besikuriančia valdžia beveik neturėjo. Jo veiklos vietos buvo Židikai, Seda, Ylakai ir dalis Skuodo valsčiaus.

Plėšikai buvo sušaudomi viešai, kad sukeltų baimę kitiems. Viena plėšikų gauja buvo viešai sušaudyta Skuode, kita – Mažeikiuose, plėšikas Jurys sušaudytas Pikeliuose ir t.t. Sušaudytus palikdavo miestelių aikštėse, kad kas atpažintų. Ylakuose, jeigu niekas lavono neatsiimdavo, buvo laidojama Stripinių kaimo latvio Strėlio lauke. Žmonės sakydavo: „Jau vėl vieną nuvežė į Strėlio dirvą.“

Ypatingą įspūdį Sedoje padarė, kai Plechavičius sušaudė savo tarnaitę. Vienu laiku, kur tik lietuviai vykdavo, ten juos iš karto pasitikdavo šautuvai ir granatos. Išaiškino, kad Plechavičiaus tarnaitė buvo bolševikų šnipė. Ją sušaudė Sedos miesto centre, kad visi matytų.

Kai kurių sušaudytų plėšikų ir šnipų šeimos ir giminės mėgino atkeršyti Plechavičiui, bet jiems nesisėkė. Vėliau įskundus jį valdžiai už „per dažną“ šaudymą, Plechavičius valdininkui atsakė: „Jeigu tokių, kaip aš, nebūtų buvę, nei Tamsta, nei kiti nesėdėtų šioje valdžioje šiandien.“ Plechavičius buvo išteisintas, nerasta nekaltų žmonių, nukentėjusių nuo jo veiklos.

Plechavičius buvo energingas ir drąsus karžygys, nesiūsdavo vien kitų į kovos lauką, bet pats priekyje vedavo. Jis neklusdavo, kiek priešų yra, bet tik – kur jie yra. Buvo labai griežtas, drąsus ir karšto būdo. Kaip Antrojo pasaulinio karo garsus karžygys JAV generolas George Patton, Plechavičius irgi 1926 m. už kirtimą vienam karininkui į žandą buvo nubautas, net į daboklę pasodintas.

Kartą prie Plechavičiaus štabo buvo priskirtas žemaitis, kuris kalbėjo ta pačia tarme, kaip ir Plechavi-

Povilas Plechavičius gusaro uniformoje, 1929 m.

čius. Plechavičius pamanė, kad jį mėgdžioja. Paklausė žemaitį, iš kur jis kilęs:

„Iš Telšių,“ – atsiliepė tas kareivukas.

„Brolau, kodėl anksčiau nesakei, kad tu esi žemaitis, – atsakė Plechavičius. – Aš galėjau tave primušti, galvodamas, kad tu tyčiomis kalbi taip, kaip aš.“

Vėliau, išėjęs iš kariuomenės, Plechavičius nusipirko malūną ir tarpkarinėje Lietuvoje iš to pragyveno. Žemaičiai kartais sakydavo: „Blogas turgus, generolo nebuvo.“ Plechavičius mėgdavo po Skuodo turgų pasivaikščioti ir pirkti grūdus iš ūkininkų. Skuode buvo nemažai žydų grūdų ir javų pirkėjų, kurie juos pirkdavo ir perparduodavo ir visuomet ūkininkams siūlydavo žemesnes kainas negu Plechavičius. Plechavičius ne perpardavinėjo grūdus, bet savo malūne sumaldavo juos ir paroduodavo miltus Klaipėdon ir kitur. Todėl jam buvo pelningiau ir jis galėdavo mokėti didesnes kainas. Plechavičius, paėmęs saują grūdų, klausdavo, kiek žydas siūlė. Ūkininkui pasakius kainą, Plechavičius atsiliėpdavo: „Vežk man į malūną. Gausi litu daugiau.“ Taigi, būdavo „blogas turgus“, jeigu generolo nebuvo.

Nukelta į 11 psl.

Lietuvių artilerijos baterija lenkų fronte, 1920 m.

Gala koncertas „The Celebration of Lithuanian Culture“

Švietėjiškas renginys, kuris siekia paminėti Lietuvos 1000-metį pasaulyje ir kuriame dalyvauja pasaulyje žinomi lietuviai menininkai

Pianist Gabrielius Alekna
<http://www.gabrieliusaalekna.com>

Violinist Martynas Svegza von Bekker
<http://www.vonbekker.com>

Sveikinamąjį žodį tars Lietuvos Respublikos Ambasadorius Washington, DC **Audrius Brūzga**

Renginys nemokamas

2010 m. vasario 17 d., trečiadienį, 7:30 val. v. BU College of Fine Arts, Tsai Performance Center 685 Commonwealth Ave., Boston, MA
Phone: 617-353-8725

Kaip atvažiuoti: arčiausia T stotelė: Green Line (B) Boston University East Station. Mašinų pastatymas: Lot 'N' ir 'K' prie Tsai centro, Commonwealth Ave. and Granby St., \$8.

Dėl detalių skambinti: 617-353-8790

Prima Balerina Egle Spokaite
<http://www.ballerinagallery.com/spokaite.htm>

Tridienis su misionieriumi

KUN. ANTANAS SAULAITIS, SJ

Nereikia būti Amazonijos indėnu, kad žinotum apie salezietį kun. Kazį Jurgį Bėkštą, nors iki šiandien naujesnės indėnų kartos ieško žinių apie šio mokslininko įrašuose kalbančius savo senelius, o kalbininkai ir antropologai – jo duomenų bei įžvalgų. Internetinis „Google“ tinklas pateikia bent aštuonis nuorodų puslapius, lietuvių vadinamas „vienu“ reikšmingiausių gyvųjų Brazilijos antropologų“.

• • •

Prieš pusmetį sulaukęs 85 metų, klaipėdietis, gyvenęs ir mokėsis Vilniuje, Brazilijoje gyvenantis nuo 1950 m., su šypsena savo gyvenimą apibūdina kaip trikampį – kambarys, kopolyčia, valgomasis. Tačiau jis rūpestingai seka spaudą, lankosi CEDEM antropologijos studijų būstinėje, saleziečių namuose, o mintimis, žodžiu ir mokslu per akimirką nukeliauja į Rio Negro aukštupį – pagrindinę savo darbo, tyrimų ir įžvalgų sritį.

Malonaus misionieriaus pasakojimais svečias savo kuklias žinias ir Amazonijos sostinės Manaus vasaros karščių skatinamą vaizduotę gali nukelti į kelionę beribėmis upėmis, miškais ir tų tautų indėnų, kurių kultūrą, kalbą, gyvenimo būdą, papročius, elgseną ir pasaulėžiūrą kun. Bėkšta taip labai vertina.

• • •

Prieš pusantrų metų, 2008 m. spalio 17 d., saleziečių FSDB fakultetas pirmą kartą savo istorijoje kun. Bėkštai suteikė aukščiausią pažymėjimą – garbės docento vardą už pagrindinius dokumentus apie Rio Negro aukštupio čiabuvius. Išleido ir knygą „Kazimieras Bėkšta tarp apaštalavimo ir antropologinių tyrinėjimų“. 2007 m. buvo rodomi jo archyviniai 1950–1970 metų filmai, išleistas pirmas vaizdinis tomas „Indėnai ir misionieriai“ – pokalbis su kun. K. Bėkšta, kurio būstine ilgus metus buvo Sao Gabriel da Cachoeira misijų stotis.

Antrasis Amazonijos etnografinių filmų sąskrydis buvo skirtas pagerbti kun. Bėkštai. 2009 m. Valstybinis Amazonijos universitetas (University of the State of Amazonas) išleido kun. Bėkštos verstą Marc Folop veikalą „Tukanų kultūra – kosmologija ir mitologija“. 2005 m. išleista ir 2007 m. recenzuota prieš šimtmetį parašyta, kun. Bėkšto išversta vokiečio Theodor Koch-Gruenberg knyga „Dveji metai tarp čiabuvių – kelionės Brazilijos šiaurės vakaruose 1903–1905 m.“, labai vertinama dėl kruopščiai surašytų duomenų apie tautas, gentis ir kultūras.

• • •

Įvada į K. Bėkštos mokslinius straipsnius ar išnašos kituose veikaluose kartais užsimena, kad kunigas esąs „kuklus ir mįslingas“. Tauraus kuklumo gal ir nepajustumei, jei iš kitur nežinotumei, kurios reikšmingos antropologijos, etnografijos bei filologinės knygos paruoštos kun. Bėkštos mokinių (Žmogaus elgesio studijų centre CENECH) ar indėnams pasakotojams Gentil, Tariano ar kitiems priskirtos.

Kun. Bėkšta yra pirmasis baltas žmogus, kuriam indėnai pasakojo savo legendas taip, kaip tėvas pasakoja sūnui. Kadangi legendose glūdi visa mitologija, pasaulėjauta, papročiai, indėnai pasakodavo tik savo legendų dalį, kartais įpindami ir baltiesiems

suprantamus dalykus iš misionierių girdėtos Šv. Rašto tradicijos ar kitur. Antropologo mokslinis darbas liudija, koku būdu galima palaipsniui ugdyti savitarpio pasitikėjimą ir kaip tyrinėtojas turėtų klausti ar klausytis, kad čiabuvio pasakojimas būtų vientisas ir tikras.

Indėnai į klausimus atsako kitaip, nei kitų tautų žmonės. Jeigu antropologas jų klaus: „Ar nebuvai tenai?“, čiabuvys atsakys „Ne“, nors jis ten ir buvo, kadangi neigia viso sakinio teiginį. Kun. Bėkšta pataria, taip klausti, kad nekiltų nesusipratimų. Ir, aišku, skatina gerbti kalbančiojo stilių bei nuostatas. Pasakotoją kalbinantis turi būti pagarbiai kantrus, nepasiduodantis išankstinėms prielaidoms, paimtoms iš kitų kultūrų ar antropologijos dėsnių.

• • •

Lietuvių kalbos bei kultūros istoriją jaučiantys labai gerai supras kun. Bėkštos patirtį ir pasakojimus apie indėniukų auklėjimą senoviskose misijų stočių mokyklose. Jiems būdavo uždrausta sava indėniška kalba kalbėti, nes tai „negraži, prasta“ kalba. Du broliai dvejus metus visai nesikalbėjo ir nekalbėjo, nes nemokėjo misijoje brukamos portugalų kalbos. Pats misionierius ir tada sakydavo, kokia negraži indėnų kalba, jeigu ji visai neturi keiksmažodžių – kai indėniukai norėjo nemandagiai kalbėti, turėdavo tą daryti krašto kalba – portugališkai.

Todėl kun. Bėkšta palaikė kapucinų misionierių nuostatą, kad pirma reikia išmokyti savo kalbą, o tada kita kalba rašyti ir skaityti. Visų pirma Amazonijos bendrine indėnų tupi kalba, o tik vėliau – braziliška portugalų kalba. Nenuostabu, kad anais laikais jauną misionierių priverstinai portugalų kalbą skiepijęs Rio Negro aukštupio vyskupas iš misijos išprašė. Tai, kad misionieriai, keliami iš vietos į vietą, ne visada gali gerai vietinę indėnų kalbą išmokyti, turi verstis portugalų kalbą, yra skriauda ir kunigams, ir indėnams.

• • •

Kun. Bėkštą nuorodos apibūdina kaip „aktyvistą“ – veiklių sąjūdžių asmenį. Nors garbaus amžiaus antropologas kuklus, skaitytojas gali įžiūrėti tikrą aistrą, kai kalba eina apie indėnų tautų, genčių, kultūros ir kalbos teises. Jis buvo vienas iš CIMI (tarp indėnų dirbančių misionierių tarybos) steigėjų 1970-tame dešimtmetyje, vėliau ir čiabuvių sielovados patarėjas Brazilijos vyskupų konferencijoje. CIMI ugdė indėnų tautų bei genčių savimonę apie jų teises, puoselėjo genčių bendradarbiavimą kojoje už savo žemes ir išlikimą.

• • •

Kaip Braziliją lankiusio dr. Aleksandro Guobio ir šį straipsnį rašančio knygoje „Lietuvių misijos Amazonėje“ (II laida, Vilnius, 2003, 51–65 psl.) plačiau aprašyta, antropologas daugybę metų tyrinėjo ir kitas indėnų kalbas, pritaikydamas abėcėlę, paruošdamas pradinę gramatiką, žodynėlį, skaitinių knygą, kad genties nariai galėtų išmokyti sava kalbą rašyti ir skaityti.

Stambius ir kruopščius tukanų bei janomamių kalbų žodynus parengęs kun. Bėkšta sako, kad Šv. Raštą išversti pažodžiui neįmanoma. Čiabuvių kalbos yra praktiškos, neturinčios atitikmens apibendrintoms (abstrakčioms) sąvokoms. Norint pasakyti „malonė, kantrybė, sveika-

Kun. Antanas Saulaitis, SJ ir kun. Kazys Jurgis Bėkšta.

Kun. A. Saulaičio nuotr.

ta, išmintis, gerovė“, tai reikia aplinkiniais būdais, sakinieliais. Įsivaizduokime, kaip lietuviškai sakytume „jis (bendruomeniškas) kaip bitė, (sveikas) kaip ridikas, (darbšus) kaip skruzdėlė“... Vertėjai paprastai ikiša portugaliską žodį, kai nėra indėniško atitikmens, o tada išena nei viena, nei kita kalba parengtas raštas. (Kaip jokių galvių nemačiusiame Marshallų salyne vokiečiai misionieriai „Dievo Avinėlių“ išvertė „Lam“). O ir indėnų kalbų žodžius ne visada tiesiogiai į europietiską kalbą išversi, nes galioja visai kita sintaksė.

Geras pavyzdys yra bendrinė Amazonijos kalba, kuri neturi nei būtojo kartinio, nei būtojo dažninio laikų. Sakinys pradedamas „Seniai, seniai...“, o tada viskas pasakojama esamuju laiku. Kai kur priešdėliai nurodo, kada kas vyko, vyksta ar vyks. Nors visoje Brazilijoje buvo kalbama tupiguarani kalba, ilgainiui ji išsiskyrė į pietinę ir šiaurinę (Amazonijos) kalbas, suprantamas tik su žodyno pagalba. Amazonijos bendrinė tupi net išvystė tarmes.

• • •

Per tas tris 2010 sausio mėn. sa-

leziečių namuose, Manaus miesto centre, praleistas dienas buvo progos drauge internete pažiūrėti kun. Bėkštai brangių vietų vaizdus – Klaipėdos, Nerijos, Vilniaus (su šeima gyvena prie Jėzuitų skg., lankė Vytauto Didžiojo gimnaziją, su Juliaus Siniaus chorų giedojo įvairiose bažnyčiose). Man vilkint Lietuvių skautų sąjungos IX Tautinės stovyklos (2008 m., Ohio valstijoje) marškinėlius, ženklelį pamatęs kun. Kazys iš karto uždainavo II Tautinės stovyklos dainą iš 1938 m. Panemunėje. Vėliau jis tapo akademiku skautu, subūrė skautišką vienetą pokario Vokietijoje.

Šį kartą keliautojas neturėjo to džiaugsmo drauge su saleziečiu antropologu pereiti garsųjį Manaus uosto turgų, paklausinėti apie vaistažolių ar rankdarbių kilmę, jų naudojimą arba pasiklausyti pasakojimų apie seserų saleziečių globojamą, kun. Bėkštos pagalba įrengtą indėnų kultūros muziejų ir kiekvieną rodinį. Saleziečių Amazonijos srities centro bendruomenė maloniai priėmė, kvietė papasakoti apie Lietuvą ir lietuvių sielovadą užsienyje.

Laiškai, nuomonės, komentarai

KAS PARAŠYS APIE CHICAGĄ?

Aldona Noakaitė-Pintch klausia, kas parašys knygą apie Chicagos lietuvių? („Draugas“, š. m. vasario 2). Apie Chicagos lietuvių jau yra parašyta viena knyga anglų kalba – „Lithuanians in Multiethnic Chicago until World War II“ by David Fainhauz, išleista 1977 m. Amerikos lietuvių bibliotekos leidyklos (Lithuanian Library Press). Knyga yra didelio formato, 230 psl. O kita – „Lithuanians in the USA“ – bendrai apie Amerikos lietuvių – to paties autoriaus ir tos pačios leidyklos išleista 1991 m.

Šios knygos leidėjų buvo pasiūstos į Kongreso biblioteką ir didžiąsias Amerikos bibliotekas, taip pat ir į Lietuvą.

Kas parašys apie dabartinę Chicagoje gyvenančius ir plačiose apylinkėse išsisklaidžiusius lietuvių? Svarbiausia, kas finansuos tokios knygos parašymą ir kas platins? Šiais laikais tai būtų milžiniškas ir brangus projektas, bet, žinoma, įmanomas. Tikrai, kas tą padarytų?

Petras Aleksa
Hickory Hills, IL

KLaidos atitaisymas

Š. m. sausio 30 dienos „Draugo“ straipsnyje „Jam tik 99 metai“ neteisingai parašyta Marijos ir Antano Rudžių vedybų data. Iš tikrųjų Rudžiai vedė 1940 m. per Atminimo (Memo-

rial) dieną, o ne 1936 m. Atsiprašau už klaidą.

Nijolė Nausėdienė
Homer Glen, IL

Vilnius, vasario 9 d. (URM info) – Artėjant Lietuvos valstybės atkūrimo dienai – Vasario 16-ajai – Italijos Bario mieste atidaryta Lietuvos gatvė. Ta proga miesto tarybos salėje surengtame minėjime buvo pristatyta lentelė su gatvės pavadinimu.

Fabio Di Fonte nuotr.

Kaliningrado atominė kelia pavoju

Talinas, vasario 9 d. (BNS) – Kaliningrado atominės elektrinės aplinkos poveikio tyrimas privertė kai kuriuos Estijos parlamentarus suabejoti, ar verta Estijai dalyvauti naujos atominės elektrinės Lietuvoje projekte, praneša dienraštis „Eesti Päevaleht“.

„Jei Rusija pradės statyti Baltijos atominę elektrinę anksčiau, bankai nelaikys Ignalinos projekto, numatyto tame pačiame regione, protiną investiciją“, – sakė Estijos parlamento Ekonomikos reikalų komiteto vadovo pavaduotojas Kalev Kallo.

Pasak komiteto vadovo Urmas Klaas, neryžtinga Lietuvos Seimo

nuostata kelia abejonių, ar Estijai verta toliau galvoti apie dalyvavimą Lietuvos projekte.

Tačiau Lietuvos parlamentas nėra nei svarstęs Kaliningrado ar Baltarusijos atominių elektrinių poveikio aplinkai ataskaitų, nei išreiškęs jokio vertinimo, kokią įtaką kaimynų planuojamos statyti elektrinės gali turėti Visagine numatomai statyti naujai branduolinei jėgainei.

Rusija ketina jau šiemet pradėti beveik 2,400 megavatų galingumo atominės elektrinės statybą Kaliningrado srityje, jos gaminamą elektrą numatoma eksportuoti į Europos Sąjungos šalis.

Lietuviai nori studijuoti Jungtinėje Karalystėje

Vilnius, vasario 9 d. (BNS) – Pastaraisiais metais Jungtinėje Karalystėje (JK) dvigubai padaugėjo norinčių studijuoti lietuvių, rodo nauja statistika.

Pasibaigus paraiškų priėmimo laikui 2010 m. sausį, atsakinga britų tarnyba UCAS pranešė iš Lietuvos piliečių gavusi 2,146 paraiškas. 2009 m. studijuoti JK siekė 1,061 lietuvis.

Iš viso šiemet studijuoti JK uni-

versitetuose paraiškas pateikė rekordinis skaičius studentų – daugiau nei 570,000. Tai 22,9 proc. daugiau nei pernai.

UCAS duomenimis, neskaitant lietuvių, gerokai padaugėjo šalyje norinčių studijuoti airių (nuo 4,871 iki 7,324), bulgarų (nuo 1,336 iki 1,940), italų (nuo 1,160 iki 1,737), rumunų (nuo 818 iki 1,415) ir latvių (nuo 448 iki 955).

Britanijos valdžia susirūpino bedarbiais

Vilnius, vasario 9 d. (Delfi.lt) – Nepaisant skelbiamo Britanijos ekonomikos atsigavimo, imigrantų iš Rytų Europos padėtis darbo rinkoje vis dar yra sunki. Bedarbiams ir benamiams rytų europiečiams valstybės finansuojamas fondas net siūlo apmokėti kelionę namo. Taip siekiama kovoti su skurdu Britanijoje, rašo „Guardian“.

Ši programa mokesčių mokėtojams kainuos apie 150,000 svarų sterlingų ir bus vykdoma tose vietovėse, kurias labiausiai palietė imigrantų nedarbas.

Skelbiama, kad 2008 m. ketvirtadalį Boston gyventojų sudarė imigrantai, miesto gatvėse galima išgirsti kalbant 65 kalbomis. Daugybė

imigrantų į šalį atvyko rinkti daržovių ir vaisių, tačiau pastaruoju metu daugybė jų prarado darbą.

Nepaisant sunkios ekonominės padėties, nemažai imigrantų pasiliko šalyje tikėdamiesi, kad padėtis pasitaisys. Pastaruoju metu itin padaugėjo benamių, nebeišgalinčių mokėti už nuomą ir gyvenančių pačių pasistatytose lūšnose.

Boston miesto vadovai tuo susirūpino ir įkūrė Nusikalstamumo mažinimo organizaciją – „Crime Reduction Initiatives“ (CRI). CRI užduotis yra susisiekti su minėtais žmonėmis, nustatyti, ar jie gali gauti socialines išmokas ir, jei ne, pasiūlyti apmokėti bilietą į tėvynę.

apie 1,8 mln. litų.

Tame pačiame posėdyje LRT taryba nusprendė kreiptis į teismą dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) sprendimo, kad tarybos nariai, būdami valstybinėje tarnyboje dirbančiais asmenimis, privalo deklaruoti privačius interesus, o deklaracijas būtina pateikti VTEK.

Oro uosto plėtra padidintų Lietuvos galimybes gauti NATO krovinių

Vilnius, vasario 9 d. (BNS) – Premjeras Andrius Kubilius teigia, jog Šiaulių logistikos centro ir šiame mieste esančio Zoknių oro uosto plėtra padidintų Lietuvos galimybes gauti tranzitinių NATO šalių krovinių.

Vyriausybės pasitarime Šiauliuose buvo aptartos galimybės šiame mieste steigti viešąjį logistikos centrą, panaudojant jį ir nekarinių krovinių, skirtų Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF) Afganistane operacijoms, tranzitui per Lietuvą.

A. Kubilius, kalbėdamas apie viešąjį logistikos centrą, pabrėžė, kad tiek Zoknių oro uosto, tiek Šiaulių logistikos centro plėtra padidintų galimybes pritraukti NATO šalių krovinius tranzitui per Lietuvos teritoriją.

Krašto apsaugos ministerijos teigimu, šiuo metu Jungtinėse Amerikos Valstijose viešintis Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Arvydas Pocius atkreipė JAV vadovybės dėmesį į galimybes per Lietuvos teritoriją tranzitu gabenti ISAF pajėgoms aprūpinti skirtus nekari-

nus krovinius.

Praėjusių metų lapkričio pabaigoje galimybės per Lietuvą gabenti NATO tarptautinei operacijai Afganistane aprūpinti skirtus krovinius buvo pristatytos Lietuvai akredituotų užsienio šalių gynybos atašė susitikime.

Užsienio reikalų ministerijos vadovybė pernai buvo raginama pradėti pasitarimus su NATO, kad dalis organizacijos karinio tranzito į misiją Afganistane būtų nukreipta per Lietuvos teritoriją.

JAV ambasada Rygoje pranešė, kad per Rygą į Afganistaną jau išsiųsta 3,000 talpų JAV krovinių, o dar 1,000 – pakeliui.

Latvijos gynybos ministerijos valstybės sekretoriaus Janio Sarčio teigimu, Latvijos nauda iš krovinių tranzito jau viršijo išlaidas, kurios išleidžiamos Latvijos karių dalyvavimui NATO vadovaujamoje misijoje Afganistane – 12 milijonų latų (58 mln. litų).

Lietuva eurą galėtų įsivesti 2014 m.

Vilnius, vasario 9 d. (BNS) – Lietuvos Vyriausybė imasi visų reikalingų veiksmų, kad jau nuo 2014 metų Lietuvai pavyktų įsivesti eurą, teigia šalies premjeras.

Andriaus Kubiliaus teigimu, Vyriausybės priimami nepopuliarūs sprendimai rodo, kad pavyks suvaldyti šalies finansus ir ateityje.

„Dabar pradėjame įgyvendinti nemažai struktūrinių pertvarkų, kurios ir turi duoti tuos reikalingus rezultatus, kad jau 2014 m. galėtume įsivesti eurą. Gera žinoma, ką turime padaryti, ir tai padarysime. Išėjimas iš krizės turi būti taip pat labai gerai apgalvotas, finansų sistema turi būti tinkamai valdoma, kad tie patys deficitai arba valstybės skolos nevirsytų nustatytą Maastrichto reikalavimų, kad mums tai netrukdytų įsivesti eurą, nes iš tikrųjų euro įvedimas naudingas ne kokiai nors Finansų ministerijai, ne premjerui, ne prezidentei, o naudinga kiekvienam Lie-

tuvos žmogui“, – interviu Lietuvos radijui sakė A. Kubilius.

Finansų ministrė Ingrida Šimonytė ir Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas pastaruoju metu taip pat yra minėję, kad Lietuva eurą galėtų įsivesti 2014 m. Sausio pabaigoje apie tokią galimybę netiesiogiai užsiminė ir Europos Komisija.

Lietuvos planus įsivesti eurą 2007 m. sutrukdė Maastrichto reikalavimus viršijusi infliacija, kuri nuo 2008 m. vidurio ėmė mažėti, tačiau dabar didžiausią pavojų kelia fiskalinis deficitas.

Eurą įvesti ES narė gali, jeigu valstybė narė atitinka vadinamuosius Maastrichto reikalavimus, kurie reikalauja išlaikyti kainų pastovumą, šalis neturi viršyti 3 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) valdžios sektoriaus deficito ir 60 proc. BVP skolos duomenų, jos nacionalinė valiuta turi būti nekintanti.

SPORTAS

Vancouver, vasario 9 d. (ELTA) – Vancouver žiemos olimpinėms žaidynėms besirengiantys Lietuvos slidininkai jau išbandė olimpinės trasas. Sportininkai pirmosiomis treniruotėmis liko patenkinti: ir sniego pakanka, ir trasos greitos, tiesa, sunkios.

Šiandien į olimpinį kaimelį atvyks biatlonininkė Diana Rasimovičiūtė, kuri pirmoji iš mūsų šalių jau vasario 13 d. dalyvaus žaidynėse. Paskutiniai vasario 16 d. atvyks kalnų slidininkas Vitalijus Rumiancevas ir jo treneris Jurijus Švecovas.

Misijos vadovė Vida Vencienė sakė, kad artimiausi lietuvių kaimynai olimpiniam kaimelyje yra airiai, kurie gyvena tame pačiame name. Iš viso olimpiniam kaimelyje įsikurs 2,600 sportininkų, trenerių ir aptarnaujančių darbuotojų.

Vilnius, vasario 9 d. (ELTA) – Kaip praneša oficiali „Žalgirio“ klubo svetainė, komandą paliko treneris Ramūnas Butautas ir sporto direktorius Algirdas Brazys.

Dėl blogų komandos rezultatų Kauno „Žalgirio“ krepšinio klubo vadovybė vyriausiąjį trenerį Ramūną Butautą ir sporto direktorių Algirdą Brazilį paprašė pateikti atsistatydinimo pareiškimus.

Šie pareiškimai buvo patenkinti, todėl vakarinėje treniruotėje žalgiriečiai šios savaitės Eurolygos dvikovai su Malagos „Unicaja“ jau ruošė treneriai Darius Maskoliūnas ir Gvidonas Markevičius, kurie laikinai vadovaus komandai.

R. Butautas Kauno komandą treniravo pusantr mėnesio, A. Brazys „Žalgiryje“ dirbo kiek daugiau nei du mėnesius.

„LTV World“ laidos gali būti nutrauktos

Vilnius, vasario 9 d. (BNS) – Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) taryba įpareigojo visuomeninio transliuotojo administraciją pradėti derybas dėl užsienio lietuviams skirtos televizijos „LTV World“ laidų palydovais nutraukimo.

Laidas ketinama nutraukti, jei joms nebus skirta papildomų lėšų. Per metus laidų perdavimas kainuoja

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Pralaimėjimas veikiausiai nepažabos Ukrainos „geležinės ledi“ politinių ambicijų

Neabejojama, kad netgi dirbdama opozicijoje J. Tymošenko sugebės smarkiai apkartinti naujojo prezidento gyvenimą. **SCANPIX** nuotr.

Kijevas, vasario 9 d. (AFP/BNS) – Pralaimėjimas Ukrainos prezidento rinkimuose veikiausiai nebus ministrės pirmininkės Julijos Tymošenko, apdairios kovotojos, kuri jaučia nenumalšinamą valdžios troškulį, karjeros pabaiga.

Nors Ukrainos centrinės rinkimų komisijos duomenimis J. Tymošenko daugiau kaip 3 proc. balsų atsiliko nuo savo varžovo Viktor Janukovyč, charizmatiškoji vyriausybės vadovė savo bloko frakcijos posėdyje pareiškė, kad niekada nepripažins prorusiško opozicijos vadovo pergalės „teisėtumo tokiuose rinkimuose“. Be to, ji anksčiau žadėjo išvesti savo šalininkus į gatves, jei aptiks balsų klastojimo V. Janukovyč naudai įrodymų.

Specialistai neabejoja, kad netgi dirbdama opozicijoje J. Tymošenko sugebės smarkiai apkartinti naujojo prezidento gyvenimą. Atrodo, ukrainiečiams dar ilgai teks žiūrėti į J. Tymošenko. „Geležinė ledi“ ir „dujų princesė“ vadinama J. Tymošenko per savo išskirtinę karjerą, kurioje

būta ir pakilimų, ir nuosmukių, buvo trumpam atsidūrusi už grotų ir ilgainiui susipyko su visais buvusiais savo politiniais sąjungininkais vyrais. Tačiau vienas dalykas bėgant metams nepasikeitė – tai jos nepalaužiamas ryžtas užkopti į valdžios Olimpą. Rinkimų kampanijos metu J. Tymošenko smarkiai pliekė V. Janukovyč ir net pavadino „bailiu“, kai jis atsisakė diskutuoti su ja televizijos studijoje.

49 metų J. Tymošenko tradiciškai laikoma provakarietiška figūra, ypač lyginama su V. Janukovyč, kuris neslepia savo prorusiškų simpatijų. 2007 metų gegužę žurnale „Foreign Affairs“ ji paskelbė straipsnį, smerkiantį Maskvos „imperines ambicijas“.

Tačiau J. Tymošenko ne kartą įrodė sugebanti esant reikalui pakeisti savo politines pažiūras, ir per pastaruosius dvejus metus gerokai sušvelnino toną Kremliaus atžvilgiu, užimdama labiau prorusišką nuostatą.

Baltijos jūroje bus bandoma Rusijos ir Indijos gamybos raketa

Kaliningradas, vasario 9 d. („Interfax“/BNS) – Rusijos jūrų pajėgos planuoja kitais metais Baltijos jūroje išbandyti Rusijos ir Indijos gamybos viršgarsinę sparnuotąją raketą „BrahMos“, vienas Baltijos jūros laivyno šaltinis pranešė naujienų agentūrai „Interfax“.

„Raketų ‘BrahMos’ bandymai nebuvo įtraukti į 2010 m. laivyno veiklos programą, nes Baltijos laivų pajėgoms stato tris fregatas, nešančias raketas ‘BrahMos’, neplanuoja pradėti pirmosios fregatos bandymų 2010 m.“, – sakė „Interfax“ pašnekovas.

„Pirmosios Indijai statomos fregatos ‘Teg’ jūrinius bandymus planuojama padėti ateinančių metų pradžioje, o tuo metu tikriausia bus išbandytos raketas ‘BrahMos’“, – pridūrė jis.

Trys „1136-ojo projekto“ fregatos, kurios bus perduotos Indijos jūrų pajėgoms, bus pirmieji raketomis „BrahMos“ apginkluoti karo laivai. Tas fregatas Indija turėtų gauti 2011–2012 m. Indijos dienraštis „Hindu“, remdamasis šalies Gynybos ministerijos pranešimu, anksčiau buvo paskelbęs, kad „BrahMos“ Baltijos jūroje planuojama išbandyti dar šiemet.

300 kilometrų galinčios nuskrieti raketas „BrahMos“ šiuo metu jau yra priimtos į Indijos jūrų pajėgų atsargas. Dabar gaminamos dviejų rūšių raketas, o kitais metais taip pat planuojama išbandyti lėktuvų nešamas raketas. Antžeminio bazavimo raketa „BrahMos“ pirmą kartą buvo išbandyta 2001 m. birželį ir sėkmingai pataikė į taikinį. Iki 2016 m. planuojama pagaminti apie 1,000 šių raketų.

EUROPA

ROMA

Irane apie 100 karingų vyriausybės šalininkų mėgino įsiveržti į Italijos ambasadą Teherane, pranešė italų Senatui užsienio reikalų ministras Franco Frattini. „Protestuotojai šaukė: ‘Mirtis Italijai, mirtis Berlusconi.’“, pasakojo ministras. Jis minėjo, kad buvo mėtomi akmenys į ambasadą pastatą, bet didesnių nuostolių dėl to nebuvo, ir pridūrė, kad policija įsikišo ir „sutrukdė tikram Italijos ambasadai puolimui“. Pasak F. Frattini, panašūs įvykiai vyko ir prie Prancūzijos bei Nyderlandų ambasadų Teherane.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos Saugumo tarybos sekretorius Nikolaj Patrušev mano, kad NATO plėtra kelia rimtą grėsmę Rusijai. Pasak jo, NATO generalinis sekretorius Anders Fogh Rasmussen sako, kad organizacija nekelia grėsmės Rusijai. Jis taip pat pareiškė abejonių dėl teiginio, kad Ukraina iš tikrųjų nori įstoti į NATO.

Rusijos užsienio reikalų ministerijos vadovas Sergej Lavrov pažymi, kad Rusijos ir Lenkijos santykiai plėtojami aktyviai. „Mes pažymime, kad sparčiai plėtojami santykiai pastaruoju metu, atkurtos visos mūsų bendradarbiavimo priemonės, tarp jų – tarpparlamentiniai ryšiai“, – sakė S. Lavrov per susitikimą su Lenkijos Seimo Senato pirmininku Bogdan Borusewicz.

Pietinėje Rusijoje Saratov srities ir miesto komunistų partijos komitetai sudarė organizacinį komitetą, kurio uždavinys – pastatyti Saratov mieste paminklą vienam žiauriausių XX amžiaus diktatorių Josif Stalin ir sugrąžinti miesto Zavodskoj rajonui ankstesnį J. Stalin rajono pavadinimą.

AZIJA

MANILA

Buvusiam Filipinų prezidentės Gloria Arroyo artimam sąjungininkui ir 196 kitiems žmonėms buvo pateikti kaltinimai dėl nužudymo, susiję su pernai Mindanao saloje vykusiomis politinėmis žudynėmis, pranešė vienas prokuroras. Tarp kaltina-

mujų – vieno musulmonų klanų vadovas ir Maguindanao provincijos, kurioje pernai per vieną įvykį buvo nužudyti 57 žmonės, buvęs gubernatorius Andal Ampatuan vyresnysis.

JAV

WASHINGTON, DC

Jungtinės Valstijos ir Europos Sąjunga ragina Iraną liautis pažeidinėjus savo piliečių žmogaus teises. Bendrame pareiškime JAV ir ES pasmerkė po pernai įvykusių prieštaringai įvertintų rinkimų ir juos lydėjusių protestų vykdytus masinius žmonių suėmimus, jų teismus, taip pat ir teisės į išraiškos laisvę suvaržymą. Ypač didelį susirūpinimą kelia naujo smurto ir išpuolių bangos galimybė.

Mirė JAV Kongreso narys John Murtha, kuris įnirtingai kritikavo karą Irake, nors pats buvo militaristinių pažiūrų buvęs jūrų pestininkas. J. Murtha buvo konservatyvių pažiūrų Demokratų partijos narys, pirmininkavęs Atstovų Rūmų Gynybos pakomitečiui. Šis 77 metų įstatymų leidėjas 2005 m. sukėlė didelius ginčus Washington, kai pareiškė, kad Amerikos kariams atėjo laikas palikti Iraką.

ŠIAURĖS AMERIKA

TORONTO

Kanados didžiausios oro pajėgų bazės vadui, kuris anksčiau skraidindavo garbingus šalies svečius, pateikti kaltinimai dėl pirmojo laipsnio žmogžudystės, susiję su dviejų moterų nužudymu. 46 metų pulkininkui Russell Williams taip pat kaltinamas lytiniu smurtu prieš kitas dvi moteris. R. Williams buvo suimtas, o jam pateikti kaltinimai sukrėtė Kanados kariškius.

AUSTRALIJA

KAMBERA

Australijos imigracijos ministras Chris Evans paskelbė apie naujoves, kurios turėtų pritraukti daugiau kvalifikuotų specialistų, praneša BBC. Ch. Evans pranešė, kad Australija panaikins 106 profesijų sąrašą, o atvažiuojantieji bus vertinami pagal testą. Ministro teigimu, bus siekiama pritraukti daugiau sveikatos apsaugos specialistų, taip pat inžinierių ir kasybos specialistų. Švietimo specialistai ragina Australiją peržiūrėti užsienio studijų tvarką, nes sulaukiama pranešimų apie sukčiavimus ir apie tai, jog daugeliui mokslas tėra priežastis gauti leidimą gyventi Australijoje.

9 vasario

ATLANTIC Express Corp.

(1-708-599-9680)

www.atlanticexpresscorp.com

Šv. Velykų proga nudžiuginkite artimuosius Lietuvoje

Mažų siuntų gabenimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir Baltarusiją

Siuntinius siunčiamus laivu prašome pristatyti į mūsų surinkimo punktus iki Vasario 9 d.

Taip pat siūlome komercinių krovinių ir automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis.
Asmens turto perkraustymas.
Automobilių pirkimas iš visų JAV akcionų.

SKAUTYBĖS KELIAS

Skiltininkų kursų patarėjai: Rima Lintakaitė, Andrėja Kielaitė, Krista Martinaitė, Alicija Viktoraitė, Jonas Savickas, Rimvydas Šoliūnas ir Liana Jokubauskaitė.

2009 metų Skiltininkų kursai

Atkelta iš 2 psl.

Skiltys pasidarė gaireles ir susigalvojo skilties žingsnį, kurį visiems parodė. Padiskutavo apie skiltininko bei kitų pareigų skiltyje svarbą. Nagrinėjo skirtumus tarp skilties ir „gang“ (geras vs blogas). Pertraukų metu vyko linksmi, judrūs žaidimai. Dvi valandos greitai prabėgo ir laikas buvo skirstytis.

Antroji sueiga, rugsėjo 26 d.

Antrosios sueigos tema buvo sueigų planavimas. Pirmiausia kursantams buvo pateikta mintis, kad sueiga yra kaip „spektaklis“, kur skiltininkas yra spektaklio režisierius, kviečiantis kitus jam padėti pastatyti spektaklį. Po to vyko sueigos dalis: atidarymas, temos pristatymas, žaidimai, pritaikyti užsiėmimai, uždarymas. Pristatėme išteklius, kur galima rasti minčių, informacijos ir kitų žinių, kurios padėtų skiltininkui planuoti sueigas. Gavę visas šias žinias, skiltys turėjo per trumpą laiką suplanuoti sueigą pasiruošti specialybei – pasiruošti specialiai kelionei (dviračiais, baidarėmis ir t.t.). Sueigos turėjo įvykdyti planus (45 min.). Po sueigų visi susibūrė pasvarstyti, kas pasisėkė gerai, ką reikėtų keisti

kitą kartą tai darant. Ir vėl tos dvi valandos greitai prabėgo.

Trečioji sueiga, spalio 3 d.

Trečiosios sueigos tema buvo „Skautorama“. Buvo sustatytos šešios užsiėmimo stotys: skautiškas „Jeopardy“ žaidimas; virvinis ligonio neštuvas; mazgų rišimo žaidimas; skirtumas tarp 10 Dievo įsakymų ir 10 skautų įstatų; Morzės laiškas ir uždavinys bei „Kibiro kilnojimas“ („Bucket Brigade“). Stočių tikslas buvo parodyti kursantams įvairius užsiėmimus. Po visų stočių liko truputį laiko žaidimams, tai visiems kursantams labai patiko.

Baigėme kursus trumpai apžvelgdami, ko per šias tris sueigas išmokome. Tikimės, kad kursantai prisimins ką nors gero ir panaudos šias žinias savo vienetų veikloje. Paskutinę sueigą baigėme skautiška malda „Ateina naktis“.

Iki pasimatymo!

P. S. Iš viso kursus lankė 44 kursantai. Tik 15 iš jų atėjo į visas tris sueigas. Tuntų sueigose bus dalijami Skiltininkų kursų ženkliai ir pažymėjimai tiems kursantams, kurie lankė bent pirmąsias dvi sueigas.

Kovas Žygas daro savo skilties gairėlę.

Prisiminimų dienoraštis be datų

(2009.06.25–08.25)

Tęsinys iš vasario 9 d.

KUN. ROBERTAS PUKENIS

Radio laidoje kalbėjau, kad reikia naujo Sąjūdžio, kuris profesionaliai spręstų problemas. Jau jausmums užtenka, dabar reikia mokėti spręsti problemas, turime būti savo valstybės šeimininkais. Kas atsakys, kodėl tiek metų energetikai brangiai plėšė iš gyventojų už elektrą, (net po 33 centus), o perteklių pardavinėjo Baltarusijoje po 4 ar 5 centus? Jeigu būtų elektros kainos gyventojams nuleistos, gal pilnai sunaudotume energiją? Ir ekonomiškai būtų lengviau, mažiau reikėtų naftos. Kodėl leido sugriūti net labai geriems pastatams, pvz., Kaune, Juozapavičiaus gatvėje, buvusioms kareivinėms? Kodėl nesudaromos sąlygos verslininkams sugrįžti į Lietuvą? Nereikia jų pirmaisiais metais užkrauti mokesčiais. Jau jų sugrįžimas, verslo ėmimasis yra nauda valstybei. Tegul valdžia pasimoko iš kitų vyriausybių – Airijos, Danijos, Izraelio, kur tiek daug jų piliečių sugrįžo į savo šalį su investicijomis.

Nemažai skaičiau laikraščių, knygų. Tiek „Draugas“, tiek „Amerikos lietuvis“ pagerėjo ir tapo populiarnesni laikraščiai. „Draugas“ šiais metais švenčia savo gyvavimo šimtmetį. Jaučiasi sujudimas, ieškant būdų, kaip išlaikytų laikraštį. Krizė kažkiek paveikė visus ir visur. Užkliuvo tokio protingo ir mielo apžvalgininko Kęstučio Girniaus kai kurie vedamieji. Išdrįsiu jam paprieštarauti.

„Drauge“ (2009 m. liepos 28 d.) „Ne dėl vertybių nesutariama“, pasigedau tikslesnių autoriaus loginių išvadų. Negalima pateisinti dujotiekio „Nordstream“ tiesimo Baltijos jūros dugnu, nes jo tiesimas daugiau pakenks jūros ekologijai negu eksploatuojant žemėje (kada gi nebuvo nelaimių tokiose sistemose?). Dar neišvalytas dugnas nuo Antrojo pasaulinio karo laikų. O kur Suomijos, Švedijos ir Danijos pakrančių saugumas? Juk dujotiekį saugos „specialūs“ Rusijos laivai. Be to, toks sandėris skaldo Europos valstybių vienybę. Žinoma, jeigu Europos Sąjunga yra tvirta, tai lygiai ir vienodai didžiosios valstybės turi žiūrėti, kad niekas nepakenktų mažoms „pakraščio“ valstybėms. Tai turi būti dėsnis, o ne taikoma pagal aplinkybes.

Tai pačių vakariečių vykdoma savižudiška politika, dvelkianti slaviška tradicija. Tokie sandėriai primena nemalonus sąsajas su sutartimis, įvykusiomis prieš Antrąjį pasaulinį karą. Tad tokia demokratinė valstybė kaip šiandieninė Vokietija turėtų būti atsargesnė, jaučianti dviejų sukeltų karų kaltę. Vienybės pajauta yra didesnis vertybinis dalykas, negu mažesnė dujų kaina.

Dėl Gruzijos, tik prasti politikai galėjo leisti agresiją, nes viskas Rusijos buvo daroma kryptingai ir pamažu, pradedant pasų išdavimu, provokacijomis, nušautų gruzinų lavonų spardymu... Kas galėjo tai ištverti? Ar save gerbiantys kalniečiai privalėjo tylėti ir visą laiką laukti, kas bus toliau? Jei tokios valstybės kaip Vokietija, Prancūzija, Anglija, Italija būtų turėjusios vadovus, kurie tautų laisvę ir suverenumą brangina daugiau

negu savo ekonominius rodiklius, užtekę būtų patalpinti bent vieną bazę arba aktyvesnio NATO dalyvavimo ir Kremlius būtų nedrįsęs pulti Gruzijos (panašiai yra kalbėjęs ir Zbigniew Brzezinski). Tad visiškai nepateisinamas K. Girniaus teiginys, kad „jei Tbilisis nebūtų pirmas puolęs, Maskva nebūtų išiveržusi į Gruziją“. Dabar ruošiamasi kitam scenarijui, kad Kijevas „pirmasis“ puls Maskvą, nebent jiems pavyks pasodinti savo žmogų prezidentūroje.

Išgilinęs į „Draugo“ puslapius, negaliu atsisąvėti Broniaus Nainio asmenybe. Gal ir griežtas kartais kai kuriuose savo teiginiuose, bet nuostabus lietuvis, žurnalistas. Štai „Drauge“ (2009 m. rugpjūčio 7 d.) jis klausia: „Kokia turi būti Lietuvos kariuomenė? Ir priduria, kad „per dvidešimt nepriklausomybės metų į ją turėjo būti atsakyta“. Tame pačiame vedamajame Nainys tvirtina tai, ką galvoja apie Lietuvos kariuomenę kiekvienas patriotas: „pritaikytą ir paruoštą partizaniniam karui okupacijos atveju. Paruoštą ne vien kariuomenę, bet ir visą tautą“. Iš karto kyla klausimai, kur buvusių gynybos ministrų strategija, kur tautos paruošimas? Ką jie veikė? Tie, kurie grovė ir nusilpnino Lietuvos gynybinį potencialą, dabar lenda į NATO struktūras.

B. Nainys yra brandaus amžiaus žmogus, bet domisi ir išgyvena dėl visų Lietuvos problemų. Atnešė pluoštą dabartinių istorikų ar politologų straipsnių. Vienaime jų sakoma: „taigi nenuostabu, kad tiek išeivija, tiek ir Lietuvos disidentai, prisiskaitę šapokinių pasakojimų“... Reikėtų tokiems duoti atskirą atsakymą. Ir vienas žmogus gali įžiebtį gaisrą, o mūsų mylinčių tiesą ir tėvynę vis dėlto yra dauguma.

Visada atkreipdavau dėmesį į dr. Romualdo Kriaučiūno vedamuosius, daugiau istorinio pobūdžio, pateikiančius pranešimus iš JAV lietuvių gyvenimo: „JAV LB XIX tarybon buvo išrinkta daugiau moterų – net 53 proc., dalyvaujant 3,295 asmenims“ („Draugas“, 2009 m. rugpjūčio 12 d.). Arba apie festivalį Woodstock, įvykusį prieš 40 metų, kuriame jaunimas išreiškė nusivylimą ir nepasitikėjimą politikais, vyraujančia kultūra, karu Vietname. Pagalvojau, tas pats bręsta šiandien ir Lietuvoje. Skirtumas tas, kad Lietuvoje auga daugiau apatijos pelkė nei protesto upė.

Sutikau žmonių, nors ir gimusių JAV, kuriems Tėvynė yra jų gyvenimas. Jie jaučia, dirba ir gyvena dėl jos. Vilijos Vakarytės eilėse randu savo ilgesį ir nerimą, tą pačią pasaulėjautą: „Pradedi suprasti, kas yra tikra tėvynė, kai ją palieki, tūkstančių mylių atstume./ Kai mūsų gentainiai, ne savo noru, bet gyvulinuose vagonuose išvežti, už Uralo kalnų/ – kur neižengiamos pelkės... Bet išliko tau, tėvyne, ilgesys, artimųjų veidai ir mintys,/ kodėl tokia liūdna Lietuvos dalia?“ Tai visų žuvusiųjų, nesugrįžusių, nukankintųjų ir gyvųjų, tavo mylinčių klausimas – kodėl mus visą laiką žudė ir trėmė? Šiandien likome ant išnykimo ribos. **Bus daugiau.**

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 163

* * *

Kanjono lageryje mums jau buvo leista vaikščioti be sargybos. Dažnai vienam tekdavo nueiti į lagerį ar į gyvenvietę.

Vieną dieną, neturėdamas ką veikti, nutariau nusileisti tarpekliu žemyn, toliau už tos vietos, iš kurios sėmėme vandenį. Beeinant vienoje to tarpeklio pusėje aukštai pamačiau šviežiai nuslinkusį žemės sluoksnį, kuriame maždaug pusė metro nuo skardžio paviršiaus buvo atsivėręs kažkokių baltų iškasenų klotas. Ap-sidžiaugiau, kad užtikau kalkes, nes man kilo pažangi „persitvarkymo” mintis. Nieko nelaukęs, nuskubėjau atgal į savo arklides, kurios buvo už kokie pusanthro kilometro. Pasiėmiau trumpakotį kastuvėlį su kibiru ir sugrįžau prie savo radinio. Bet į statų šlaitą buvo neįmanoma įkopti, tadėjau tolyn, kol radau lėkštesnį kran-tą. Kabindamasis krūmų bei medžių, vos ne vos užlipau ant skardžio ir iš viršaus priėjau mano atrastą kalkių gyslą. Nuo viršaus boluojantį sluok-snį buvo galima pasiekti ranka. Prie krašto atsiguliau ant pilvo. Viena ranka kiek žemiau klodo laikiau ki-birą, o kita, darbuodamasis kastuvu, nesunkiai prikasiau kalkių. Pripil-dytas artipilnis kibiras pasidarė pa-kankamai sunkus. Nuvargus rankai, iškėliau ir su dideliu pasitenkinimu, kad tuojau galėsiu įgyvendinti savo sumanymą, nuskubėjau į arklides. Mintyse jau įsivaizdavau, kaip mane už tai pagirs arklininkas, vežikai, „nariadčikas”, o gal net ir kas ir iš lagerio administracijos pastebės...

Kol arkliai ir vežikai dirbo, aš atsineštas kalkes sumaišiau su van-deniu ir, užvyniojęs ant šluotos koto skudurą, pradėjau baltinti arklidžių sienojus (kurie buvo iš apvalių rąstų), kad šviesesnis ir švaresnis būtų mūsų darbščiujų keturkojų būstas. Išdažius sienas, pamaniau, kad ir lubas būtų neblogai nubaltinti. Kai įpusėjau, pamačiau, kad pritrūks kalkių. Iki vakaro norėjau viską užbaigti, kad mano bendradarbiai grįžę išvystų galutinį rezultatą.

Atėjęs prie „savo” klodo, vėl užsi-ropščiau tuo pačiu keliu. Šį kartą pri-pildytą kalkėmis kibirą sugalvojau palengva nuleisti į apačią. Tam tiks-lui buvau atsinešęs virvines vadeles. Jau beleidžiant, staiga užgirdau kažkokį keistą šniokštimą. Pradžioje pamaniau, kad jį skleidžia žemyn lei-džiamas kibiras, besibrūžindamas į statų skardį. Išsigandęs, kad taip ki-birą galiu išversti, užkėliau jį ant skardžio. Prisėdau pailsėti. Iškėlus kalkes tas į urzgimą panašus garsas kažkodėl nesiliovė, o dar sustiprėjo. Kai pastatęs kibirą, už nugaros aiš-kiai užgirdau šakų traškesį, iš karto atsisukau. Ant skardžio augo stlani-ko krūmokšniai ir „morožkos” uogy-nai. Nors buvau jau gerokai nuvar-gęs, atsistojau ir priėjau arčiau, pa-sižiūrėti, iš kur sklinda tie keisti gar-sai. Tarp tų krūmų tiesiai priešais save išvydau didelį gauruotą kalną, kuris sujudėjo ir staigiai atsisuko. Tai buvo didžiulė rudoji meška. Ji porą sekundžių gan nemaloniai nustebusi spoksojo į mane ir garsiai suurzgusi jau ruošėsi stotis ant užpakalinių ko-jų. Supratau, kad toks žvėries judesys reiškė, kad jis rimtai ruošiasi dviko-vai. Rudoji čia, matyt, dažnai gar-

džiavosi uogomis. Gaila, bet Kolymos meška nežinojo, su kokiais taikiais ketinimais aš buvau netyčia įsibrovęs į jos valdas. Nuo skardžio aš čiuočiau ir riedėjau lyg koks rąstigalis, kartais atsitiktinai užsikabindamas už kokio pavienio krūmokšnio. O meška šlaito viršuje, stovėdama ant visų keturių, ramiai sau stebėjo, kol aš atsidūriau tarpeklio dugne, prie pat upelio. Kibiras su kastuvu pasiliko ant šlaito.

Atsikvošėjęs jau sumėčiau, kaip pabėgsiu slėniu, bet to nereikėjo. Meškos šlaito viršuje jau nesimatė ir nesigirdėjo. Ji, matyt, apuosčiusi ma-no kalkes lėtai nulingavo į netoliese glūdinčią girią. Dar kiek pagulėjęs, kol pilnai atsigavau nuo patirto strio-ko, aš laimingai sugrįžau į arklides. Kibiras su kalkėmis ir kastuvėlis pasiliko.

Vakare grįžę vežikai, kaip ir tikė-jausi, buvo maloniai nustebinti „pert-varkytomis” arklidėmis. Aš jiems tų gerų įspūdžių „negadinau”, ir nieko nepasakojau apie mešką.

Paslaptis išaiškėjo kitą rytą, kai arklininkas pasigedo kibirėlio, kurį naudojo arkliams girdyti. Be to ir ma-no apdaužyti šonai bei pasturgalis gerokai skaudėjo... Teko jiems viską papasakoti. Mane užjausdami, jie dviese nuėjo į tą nelemtą vietą ir at-nešė paliktą inventorių. Sakė, kad apie kibirą bei kastuvą matė daug meškos pripėdinta. Bet mano išsvajo-ta „šlovės valanda” tuo dar nesibaigė.

Kai ryte vežikai nuėjo kinkyti arklių, tas švarumas jau buvo pasi-keitęs. Ten, kur pasiekė gyvuliai, kal-kių nebuvo nė ženklo, o aukščiaui jos netikėtai pagelto. Daug juoko draugai turėjo iš mano nuotykiu su meška, bet dar labiau jie prisijuokė, kai ge-rieji arkliukai visas „kalkes” nuo sie-nų nulaižė.

Pradžioje niekas nesuprato ir ne-galėjo paaiškinti, kodėl tos „kalkės” pageltonavo. Pasirodo, kad tai būta ne kalkių, o sieros ir gipso mišinio, kurio skonis mano „ristūnams” labai patiko. Apie tai man paaiškino vienas civilis geologas, vėliau užėjęs į ark-lides. Aš jam pasiguodžiau, kad labai bijau, kad mano arkliukai dabar nenugaištų.

– Neperežyvaj! (Nesisielok!), – pasakė jis nusijuokęs. – Jeigu jie lai-žė, vadinasi, tai reikalinga jų organiz-mui. Ši siera yra susimaišiusi su gip-su, todėl arkliams tikrai nepakenks. Ačiū Dievui, kad jis buvo teisus.

* * *

Lageris tuo metu jau nebuvo taip griežtai saugomas, kaip prieš Stalino pakasynas. Zona bei civiliniai ir ad-ministraciniai pastatai buvo netoli vieni nuo kitų, vieno didelio kalno papėdėje. Šiame kalne buvo horizon-taliai iškastos šachtos, kuriose dirbo mano likimo broliai. Čia jie kasė ko-baltą – metalą, labai reikalingą tero-ristų imperijos karinei pramonei. Man jau neteko nei dirbti, nei lan-kytis šiose kasyklose. Aš juk buvau „Zavedujuščij po kaniušnie”.

Po kelių mėnesių ramaus gyvenimo Kanjone visas mūsų lageris vėl buvo išvytas į kitą vietą. Tik šį kartą priežastis (jeigu ji tikra) – kita. Šiame kalne, prie kurio buvo įrengta mūsų zona, geologai, neva, atrado beveik visą Mendelejevo lentelę.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRŪNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRŪNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Lietuvos tradicinių krikščioniškų religinių bendruomenių kreipimasis

Atkelta iš 3 psl. Toks naujos par-tijos pavadinimas ir neapibrėžtumas suteikia galimybę įnešti klaidingumo daugelio žmonių sąmonei bei sukelti nemenką sumaištį, o kartais ir išpro-vokuoti nereikalingą priešiškumą tam, kas krikščioniška – pasmerki-mą, pažeminimą, atmetimą ir net krikščionio persekiojimą.

Tikimės, kad ši naujai įsikūrusi politinė partija priims atsakingus sprendimus, bus drąsi atsisakyti šio pavadinimo ir atrasti kitą politinės minties pavadinimą bei partinį tapa-tumą Lietuvos politiniame gyvenime. Viliamės, kad atsakingai į šios parti-

jos įregistravimą pažvelgs ir Lietuvos Teisingumo ministerija.

Lietuvos Vyskupų konferencijos pirm. arkivysk. Sigitas Tamkevičius
Lietuvos Evangelikų liuteronų Bažnyčios vysk. Mindaugas Sabutis
Lietuvos Stačiatikių arkivyskupijos vadovas Metropolitas Chrizostomas
Lietuvos Evangelikų Reformatų Unitas Lithuania sinodo generalinis superintendentas kun. Rimas Mikalauskas
Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios vardu generalinis superintendentas kun. Algimantas Kvedaravičius

Petras Pisnys, gyvenantis **Miami Beach, FL**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsuntė „Draugui” ir 50 dol. auką. Labai ačiū.

Anonimas atsuntė „Draugo” leidybai paremti dosnią 250 dol. auką. Labai ačiū už dosnumą.

Janina Miknaitis, gyvenanti **Darien, IL**, užsiprenumeravo „Draugą” dar metams ir paaukojo 65 dol. auką. Tariame nuoširdų ačiū.

IEŠKO DARBO

* **Pagyvenusi** moteris ieško darbo. Gali dirbti ir kitose valstijose. Tel. 630-278-1921.

* **Vyras**, turintis ilgametę patirtį, rekomendacijas, vairuojantis auto-mobilį, ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Tel. 773-715-5364.

* **Moteris** ieško darbo su gyvenimu. Dirba su visomis aparatūromis ir su sunkiais ligoniais. Tel. 773-396-9232.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško darbo šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris** ieško žmonių slaugymo darbo. Gali pakeisti arba išleisti atostogų. Tel. 312-492-8795.

* **45 metų** moteris ieško darbo su gyvenimu nuo kovo pradžios. Gali būti laikinas, galimi pakeitimai. Tel. 708-257-8715.

PASLAUGOS

ALGIS LUNECKAS praneša, kad pradės pildyti mokesčių formas nuo va-sario 13 d. advokato V. Lietuvninko įstaigoje priešais „Draugo” redakciją. Skambinti **773-284-0100 dėl susi-tarimo. 4536 W. 63rd St., Chicago.**

STASYS CONSTRUCTION

Staliaus darbai, rūšių, vonių ir virtuvių įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings”, „soffits”, „decks”, „gutters”, plokšti ir „shingle” stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. **S. Benetis, tel. 630-241-1912**

LIETUVIŠKAS SEZONAS „ALEX” GALERIJOJE/GALERIJOJE A WASHINGTON, DC

RITA MIKUČONYTĖ
menotyrininkė
DOVILĖ TOMKUTĖ
parodos kuratorė

Vasario 16 d. Lietuva švęs Valsybės atkūrimo dieną. Ši data yra svarbi kiekvienam lietuviui, kuriame pasaulio krašte jis begyventų. Todėl ypatingai svarbu ir džiugu, kad prieš pat šią datą, vasario 5 d. žinomoje ir didžiausioje Washington, DC, pelno siekiančioje „Alex” galerijoje/galerijoje A buvo atidaryta lietuvių šiuolaikinės dailės paroda „Lietuviškas sezonas”.

Nepaisant, kad penktadienį Washington, DC prasidėjo neeilinė sniego pūga ir gyventojams buvo rekomenduojama pasilikti namuose, į parodos „Lietuviškas sezonas” atidarymą susirinko nemenkas būrys svečių: nuolatiniai „Alex” galerijos parodų lankytojai, kolekcininkai, menininkai, LR ambasados darbuotojai, Washington, DC viešąją LR Seimo nariai bei vietos Lietuvių Bendruomenės atstovai.

Tokia didelė lietuvių menininkų paroda JAV sostinėje suruošta pirmą kartą. Tai „Arkos” ir „Alex” galerijų sėkmingo bendradarbiavimo rezultatas. P. Viktor Gaetan, „Alex” galerijos įkūrėjas ir savininkas, davė pradžią šiam išpūdingam sumanymui, atveždamas Amerikos tapytojų parodą, pavadintą „Peizažų įvairovė: Virginia dailininkų darbų pristatymas Vilniuje”, kuri buvo rodoma „Arkos” galerijoje Vilniuje ir M. Žilinsko galerijoje Kaune 2009 m. vasarą. Amerikiečių paroda sulaukė didelio pasisekimo ir buvo puikiai įvertinta publikos, žiniasklaidos ir meno kolekcininkų.

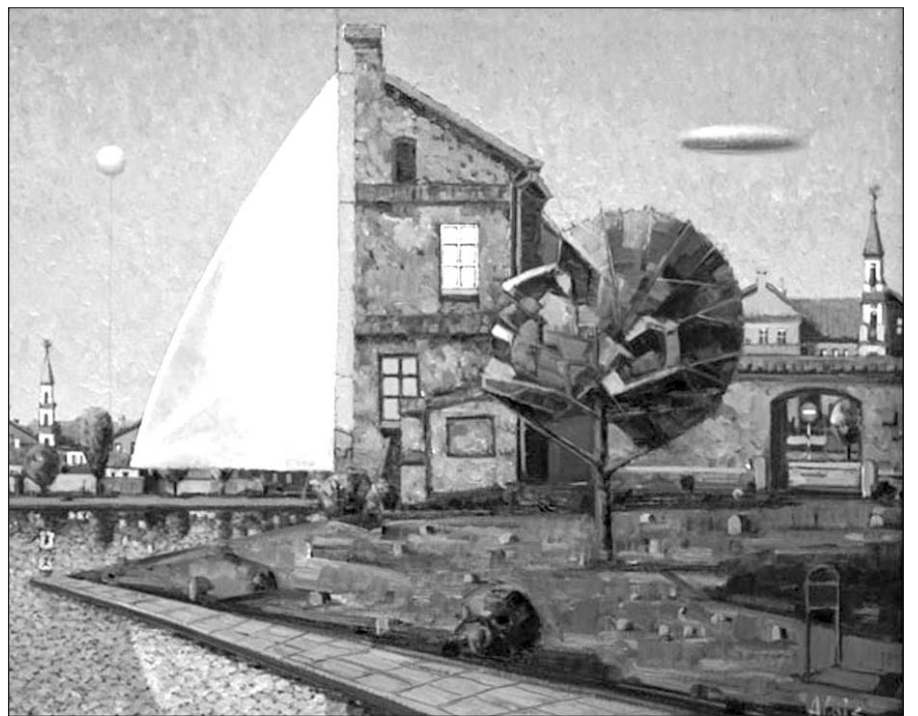
Paroda „Lietuviškas sezonas”

pristato 33 žinomų lietuvių menininkų darbus: tapybos, grafikos, skulptūros bei akvarelės kūrinius. Kolekcija atspindi dabartinėje lietuvių dailėje vyraujančią idėjų ir raiškos priemonių pliuralizmą, platų modernizmo tendencijų spektrą.

Perteikdami per amžius susiformavusias tradicijas, atspindėdami tradicinę lietuvišką pasaulėjautą, praturtindami ją savo asmenine patirtimi, lietuvių menininkai kuria pilną metaforų, turtingą savo turiniu bei forma vaizdinių pasaulį.

Originalia liaudies meno interpretacija išsiskiria Rimo Zigmo Bičiūno ir Jono Daniliausko tapybos darbai. Gintaro Palemono Janonio ir Jūratės Mitalienės paveiksluose didelis dėmesys skiriamas siužeto mitologizavimui, dramatiškoms ar ironiškomis potekstės yra charakteringos Aleksandro Vozbino darbams. Gamtos motyvai būdingi Gražinai Vitaraitėi. Išraiškinga tapyba pasižymi Romualdo Balinsko kūryba. Dėmesiu piešiniui, simbolinei detalei pasižymi Algirdo Griškevičiaus ir Vidmanto Jusonio darbai. Tapybos kolekcija yra sėkmingai papildoma meistriškai atliktų Ramunės Kmieliauskaitės ir Eugenijaus Nalevaikos akvarelių.

Grafikos kūrinių kolekcijai būdinga ne tik stilistinė, bet ir techninių įvairovė. Klasikinės technikos puikiai valdantys lietuvių grafikai sukuria unikalius vaizdinius. Birutė Stančikaitė, Nijolė Šaltenytė ir Tatjana Diščenko perteikia daugiaplanę erdvę, kurią pažymi subtiliais tonais, smulkiais brūkšneliais įprasminta detalė. Lida Dubauskienė kuria ženklų kupinas, postmodernias istorijas. Nijolė Vilutienė, naudodama skirtingas technikas, pabrėžia tapybiškumą, kurį sustiprina spalva perteikiamas

Algis Griškevičius. „Pučiant burę”.

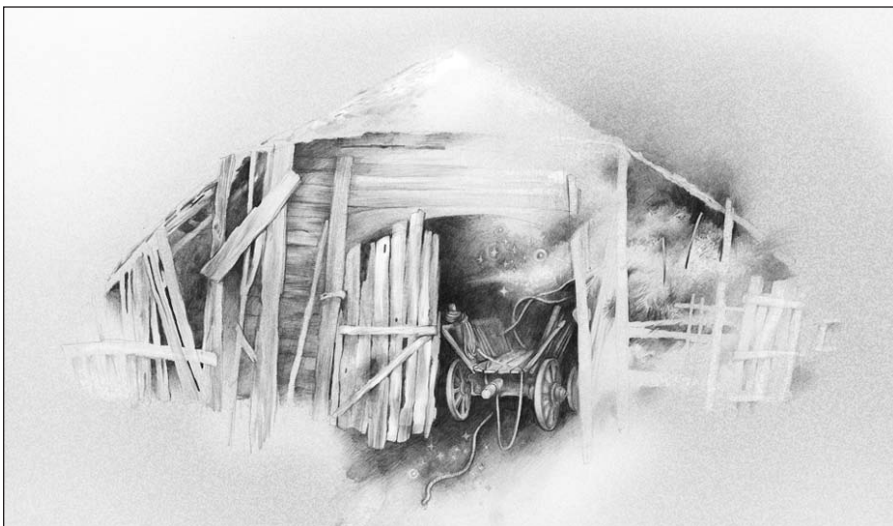
erdvės ir ritmo pojūtis. Gerardas Šlektavičius, naudodamas linoraižio techniką, atskleidžia skirtingas, natūros išpūdžių padiktuotas išgyvenimų būsenas. Jūratė Stauskaitė stebina žiūrovą išraiškinga žmogaus kūno plastika, išreikšta jautriu linijiniu piešiniu. Realistinės impresijos ir nykstančio Lietuvos kaimo vaizdiniai yra įkvėpimo šaltinis romantiškiems Dovilės Tomkutės peizažams. Jurgita Gerlikaitė naudoja skaitmeninius vaizdus, derindama juos su tradicine grafika. Nuostabios vėduoklės, Elvyros Katalinos Kriaučiūnaitės pagamintos iš rankų darbo popieriaus, rodo menininkės išradinumą ir naujas populiarias tendencijas šiuolaikinėje lietuvių grafikoje. Konceptualumu pasižymi Mikalojaus Vilučio šilkografijos, Sauliaus Valiaus ir Dianos Radavičiūtės skaitmeninė spauda ir instaliacijos. Kolekciją ypatingai praturtina išraiškingi Vytauto Valiaus estampai.

Skulptūrų kolekcijos darbai, atlikti iš bronzos, akmens ir medžio, demonstruoja nūdienos kryptis ir tradicijas lietuvių mažojoje plastikoje. Tamaros Janovos ir Arvydo Ališankos darbuose didelis dėmesys yra skiriamas žmogaus figūrai ir jos pokyčiams. Kęstutis Musteikis kuria abstrahuotų formas, kuriose ypač svarbi ritmika, siluetas ir medžiagos faktūra. Audriaus Liaudansko, Stasio Juraškos darbai išsiskiria ironiškomis žmogiškosios egzistencijos variacijomis.

Paroda „Lietuviškas sezonas”

plačiai pristato šiuolaikinių žinomų lietuvių dailininkų kūrybą JAV auditorijai. Tai puiki proga ieškoti paralelių kūrybos vingiuose ir kalbėti apie kiekvienos šalies unikalią kultūrą. Organizatoriai nuoširdžiai tiki, kad ši paroda „Alex” galerijos/ galerijos A lankytojams pasirodys ypatinga, įdomi ir vertinga. Ji suteiks galimybę iš arčiau susipažinti su Lietuva bei jos kultūra, tuo pačiu stiprinant įvairiapusį dialogą tarp mūsų šalių.

Parodą JAV sostinėje pristatė „Arkos” galerijos direktorė dailininkė Dovilė Tomkutė ir dailininkas Saulius Valius. Pasibaigus parodai Washington, DC ją planuojama perkelti į Čiurlionio galeriją Čikagoje ir parodyti California.

Dovilė Tomkutė. „Senas kaimas I”.

Arvydas Ališanka. „Lizdas”.

JAV lietuvių jaunimo sąjungos metinis suvažiavimas

Visus nuo 16 iki 35 metų maloniai kviečiame dalyvauti JAV lietuvių jaunimo sąjungos (LJS) suvažiavime, kuris įvyks kovo 12–14 dienomis Čikagoje. Penktadienį, kovo 12 d., – susipažinimo vakaras. Apie šio renginio vietą pranešime vėliau.

Šeštadienį, kovo 13 d., suvažiavimas nuo 9 val. r. iki 6 val. v. vyks Willowbrook Holiday Inn., 7800 S. Kingery Hwy., Willowbrook, IL. Suvažiavime bus aptarta metų veikla, vyks balsavimas į naująją JAV LJS valdybą. Po suvažiavimo – vakarienė ir meninė programa.

Sekmadienį, kovo 14 d. – laisva diena. PLC vyks skautų Kaziuko mugė, tad kviečiame visus suvažiavimo dalyvius joje dalyvauti.

Viešbutis Willowbrook Holiday Inn. užsakytas „Lithuanian Youth Association” vardu. Kainos – 89–99 dol. Kambarius galite užsisakyti paskambinę tel.: 630-335-6400 arba tel.: 800-972-2494. Suvažiavimo registracijos mokestis 30 dol. Apie dalyvavimą prašome pranešti el. pašto adresu: javljysvaldyba@gmail.com

Iki greito pasimatymo!

LJS valdybos info

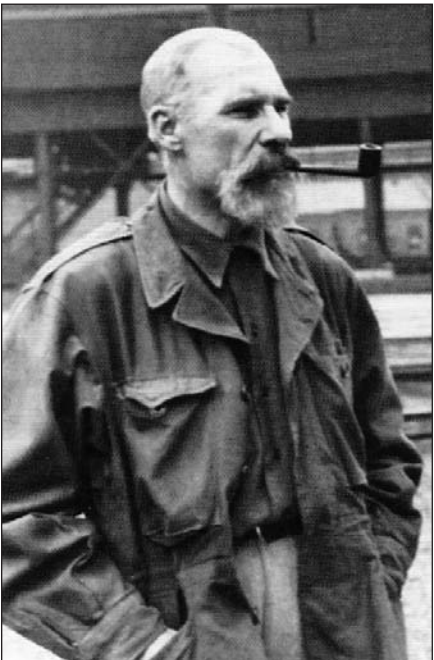
JAV lietuvių jaunimo sąjungos nariai kartu šventė Naujuosius metus.

GEN. PLECHAVIČIUS

Atkelta iš 4 psl.
* * *

1939–1940 metais Lietuvą užėmė bolševikai. 1941 metais vokiečiai juos išvarė ir tapo naujais okupantais. Įsitausę vokiečiai kelis kartus prašė ir liepė Plechavičiui steigti lietuvių SS, arba lietuvių karinius dalinius vokiečių kariuomenėje. Plechavičius atsisakė ir dar pareiškė, kad steigti SS legionus Lietuvoje neįmanoma, nes SS dvasia yra mūsų tautos dvasinei ir religinei kultūrai svetima ir nepriimtina. Retas kas Europoje tuo laiku galėjo vokiečiams taip stačiai atsakyti ir nepatekti iš karto į Gestapo rūsius.

Vokiečiams pralaimint karą 1944 metais, Lietuvoje, ypač rytinėje jos dalyje, pradėjo siausti banditizmas – bolševikų partizanų ir lenkų Armija Krajowa (AK) gaujos. Kaimai buvo plėšiami, žmonės kankinami ir žudomi, sodybos deginamos. Plechavičius tada apsiėmė kurti savisaugos būrius apsaugoti savo krašto tautiečius.

Plechavičiaus fotografija senatvėje.

Po ilgų derybų su vokiečių SS ir policijos vadais 1944 m. vasario 13 d. buvo pasirašyta sutartis, vokiečiams leidžiant Plechavičiui sudaryti Vietinę rinktinę Lietuvos savisaugai. Tarp sutarties punktų ypatingai svarbūs buvo du, kuriuos Plechavičius išreikalavo: (1) Vietinės rinktinė veiks tiksliai Lietuvos teritorijoje ir už Lietuvos ribų nebus išvežta ar panaudota; ir (2) Vietinė rinktinė bus tiesioginėje generolo Plechavičiaus žinioje ir be jo sutikimo nebus niekur panaudota.

Nesutarimai su vokiečiais prasidėjo iš karto. Pirmiausia vokiečiai nurodė Vietinės rinktinės kariams duoti vokiečių karių priesaiką, kurioje prisiekama ištikimybė Vokietijos fiureriui Hitleriui. Plechavičius nesutiko, kilo ginčai, ir lietuviai priesaikos Hitleriui nedavė. Po to vokiečiai pareikalavo pristatyti Vokietijos pramonei 80,000 darbininkų. Tuojau po to pareikalavo, kad Plechavičius paskelbtų visos Lietuvos mobilizaciją į Vokietijos kariuomenę, ir pareiškė, kad jeigu nebus įvykdytas įsakymas, keletas SS divizijų sunaikins ir nušluos visą kraštą. Plechavičius neva davė mobilizacijos įsakymą, bet slapta išsiuntė savo agentus į valsčius pranešti jaunimui nestoti.

Susikirtimai ir ginčai tarp Plechavičiaus ir vokiečių didėjo. Viena pasitarime Plechavičius taip aštriai susikirto su viso Pabaltijo SS vadu, obergruppenfiureriu Friedrich Jeckeln, kad Reicho feldmaršalas Walther Model ginčą vos nuramino.

Vokiečiai sutarties nesilaikė. Plechavičius buvo įsakęs Rinktinės bataliono vadams vengti susirėmimų su lenkų partizanais, buvo užmezgęs ryšius su slaptos lenkų organizacijos štabu. Gegužės pradžioje Plechavičius sužinojo, kad Jeckeln davė įsakymą keliems Rinktinės batalionams keltis į kitas vietas. Tada Rinktinėje buvo 15 batalionų su maždaug 12,000 kareivių. Gegužės 8 d. gavo žinią apie vokiečių įsakymu Rinktinės susirėmimą su lenkais, kur jau patirti didokai nuostoliai. Plechavičius davė kontra-įsakymą Rinktinės batalionams pasitraukti iš kovos lauko ir grįžti į savo vietas.

Gegužės 9 d. pagal Jeckeln įsakymą visi Vietinės rinktinės kariai gavo „garbę“ nešioti vokiečių SS uniformas ir sveikintis pakelta ranka (Heil Hitler!), visi įsakymu perėjo vokiečių tiesioginei vadovybei. Plechavičius, nesutikdamas su tuo, SS vietiniam vadui Hinze griebėtai pareiškė, kad šis įsakymas prieštarauja jo ir vokiečių sutarčiai.

Gegužės 15 d. Plechavičius ir visas jo štabas Jeckeln įsakymu buvo suimti. Vokiečiams supant su tankais ir kulksvaidžiais, pavyko nuginkluoti 4 Rinktinės batalionus iš 15, sušaudyta apie 100 Rinktinės karių. Kiti su ginklais pasitraukė į miškus ir sudarė partizanų branduolį, paskui beveik 10 metų kovojo prieš sovietus okupantus. Plechavičius su kitais karininkais buvo kalintas Salaspilio ir Štuthofo koncentracijos lageriuose. Vokiečių nuginkluoti Rinktinės kariai pasiūsti į Vokietiją ir paskirstyti po įvairius vokiečių dalinius. Pats Jeckeln pakliuvo Raudonai armijai į rankas ir 1946 m. vasario 3 d. Rygoje buvo pakartas kaip karo nusikaltėlis.

Po karo generolas Plechavičius, kaip ir kiti pabėgėliai, atsirado Vokietijoje, DP stovykloje, Uchte miestelyje. Sovietai Plechavičių ir jo šeimą laikė didžiausiais priešais. Jau kai 1940 m. pirmą kartą rusai okupavo Lietuvą, įstaigų tarnautojams liepė užpildyti asmeninių žinių anketas, kur tarp kitų klausimų reikėjo atsakyti, ar 1918–1919 metais dalyvavo Plechavičiaus kariniuose daliniuose.

Vokietijoje po karo sovietai mėgino Plechavičių pagrobti ir pargabenti į okupuotą Lietuvą, taip, kaip padarė su generolu Petru Kubiliūnu, kurį 1945 m. NKVD 1945 m. Vokietijos anglų okupuotoje zonoje pagriebė, pargabeno į Maskvą, kur jis buvo sušaudytas. Juozui Mikuckiui, buvusiam Lietuvos kariuomenės savanoriui karininkui, vėliau sovietų slapta agentui Vokietijoje ir JAV, buvo įsakyma Plechavičių nugirdyti ir išodinti į pagrobėjų automobilį. Mikuckis Vokietijoje užeidavo pas Plechavičių, bet jam nepasisekė generolo nugirdyti, tik pats nusigerdavo.

Du Plechavičiaus broliai: pulkininkas Aleksandras ir jaunesnysis Kazys, pirmu bolševikmečiu dingo be žinios iš Raseinių kalėjimo. Vėlesnėmis žiniomis sakoma, kad buvo išvežti į Sibirą ir ten nužudyti. Kiti gausios Plechavičių šeimos nariai po karo atsirado JAV ir Kanadoje. Generolas buvo vienas iš tų lietuvių, kurie su ginklu Lietuvą atkūrė, vėliau, Antrajam pasauliniam karui kilus, mėgino tėvynę išgelbėti. Po karo generolas apsigyveno Chicagoje, aktyviai dalyvavo lietuvių visuomenėje, daug dirbo įsteigiant Lietuvos karių sąjungą „Ramovė“. Mirė 1973 m. gruodžio 19 d., palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Miela mamytė A † A STASĖ SAKAVIČIENĖ

paliko mus 2010 m. vasario 7 d., pasiekusi garbingą amžių, pergyvenusi bendrą sunkią lietuvių karo dalį, išauginusi mus dvi sesutes Amerikoje, sulaukusi šešių mylinčių anūkų, kuri gyveno Oak Lawn, IL.

Gimė 1920 m. liepos 10 d. Lietuvoje, Trakų apskrityje.

Per Antrąjį pasaulinį karą buvo priverstinai išvežta į Vokietiją, vėliau Prancūziją. Po karo, 1946 m. susitiko ir išteikėjo už tėvelio, velionio Juozo Sakavičiaus. 1949 m. iš Paryžiaus emigravo į Ameriką, kur įsikūrė pietų Illinois valstijos miestelyje, Pana, netoli Springfield. 1961 m. persikėlė į Čikagą.

Liūdi: dukros Birutė Rimienė (dr. Algis – Allan) ir Aldona Kody (Frank), anūakai Gintaras Rimas, Len Kody (Susan), Joseph Kody, anūkės Auksė Rimas, Esq., Rūta Rimas, Daina Rimas Buchner (Ryan) ir visi artimieji.

Velionė bus pašarvota Petkus Lemont laidojimo namuose ketvirtadienį, vasario 11 d. nuo 3 v. p. p. iki 9 v. v.

Šv. Mišios bus aukojamos penktadienį, vasario 12 d. 10 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Park, Chicago, IL.

Po Mišių a. a. Stasė bus išlydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines ir amžinam atilsui paguldyta šalia 1975 m. vasario 16 d. iškeliavusio vyro Juozo.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600;
www.petkusfuneralhomes.com

* * *

Lenkijos, Rusijos, Baltarusijos ir Ukrainos žiniasklaidoje ir net kai kurių jų istorikų knygose, Plechavičiaus Vietinė rinktinė dažnai pristatoma kaip nacių fašistų kolaborantai. Tai daroma be nagrinėjimo ir be aiškinimo, lyg visiems tai būtų žinoma ir nė nereikia faktais paremti. Daugumoje anglų kalba parašytų šaltinių tie teiginiai pakartojami. Taip dergiama atmintis generolo, kuris ne tik visą gyvenimą kovojo vien Lietuvai, bet kiekviename žingsnyje aštriai priešinosi visiems vokiečių nacių norams ir įsakymams lietuvius įtraukti į jiems naudingus žygius. Vietinę rinktinę, kuri Antrojo pasaulinio karo metu buvo vieninteliai Lietuvos kariai, pavadinant nacių kolaborantais tuo pat metu visai tautai užmetamas nacių kolaborantų vardas.

Nereikia raustis bibliotekose po apdulkėjusius tomus. Šiomis dienomis daug kas žinias susiranda internete. Pvz., pažiūrėkite Wikipedia straipsnyje „Lithuanian collaboration with Nazi Germany“, kur rašoma, kad „[Vietinė rinktinė] pagrindiniai veikė ...prieš lenkų Armijos Krajowos antinacinę veiklą“. Arba kitur: „The Battle of Murowana Oszmianka of May 13–May 14, 1944 was the largest clash between the Polish anti-Nazi Home Army (Armia Krajowa, AK) and the Nazi Lithuanian Territorial Defense Force (Lietuvos vietinė rinktinė, LVR).“

Visiškai skirtingai pristatoma lenkų partizaninė AK, kuri Vilniaus krašte pagal tarpukario Lenkijos imperialistinę politiką žudė nekaltus civilius lietuvius. Lenkų istorikai AK pristato kaip idealizuotą lenkų patriotų antinacinę visos lenkų tautos

pasididžiavimo jėgą, kuri veikė vien prieš nacių okupantus ir nacių kolaborantus. O apie AK priešlietuvišką veiklą jie nutyli arba sumenkina ją, dažnai tiesą apversdami aukštytyn kojomis, pavadindami kolaborantais tuos lietuvius, kuriuos AK žudė. Jeigu tokie teiginiai liktų vien tarp lenkų, būtų negerai. Bet lenkų istorikų neteisingi atgarsiai apie lietuvius ir AK atsiranda ir tarptautinėje scenoje.

Per praeitus 20 metų Lietuvos istorikai yra išleidę nemažai gerų knygų, straipsnių, mokslinių darbų, bet, su retomis išimtimis, viskas yra lietuvių kalba – „tarp savųjų“. Bet nors ir išleidžiama geriausia ir tiksliausia istorija lietuvių kalba – darbas dar nebaigtas. Dar ne laikas po tokio darbo atsidusus snausti ir gėrėtis nuopelnu. Tarptautiniai valstybių santykiai ypatingai svarbūs mažoms valstybėms kaip Lietuvai. Viešas valstybės įvaizdis čia yra svarbus. Šių dienų tarptautinė kalba yra anglų kalba. Apie Lietuvą ir jos istoriją anglų kalba tiksliai, išsamesnių žinių yra mažai, ir tiek, kiek jų yra, dažniausia perduodama arba iš lenkų, arba iš žydų perspektyvos.

Būtų naudinga, gal net reikalinga, kad Lietuvos valdžia arba Lietuvos universitetai ar kitos mokslinės įstaigos paskatintų istorikus daugiau ir drąsiau žengti į tarptautinę sceną – ar knygomis, ar straipsniais, ar net įsijungti į internete esančius straipsnius, kad ir toje pačioje Wikipedia, kad atitaisytų kitų netikslias žinias apie Lietuvą ir lietuvius. Jeigu ne valdžia, gal Lietuvių Fondas ar kita organizacija galėtų paskirti mokslininkams lėšų ir stipendijų tokiems darbams.

